

Wtorek, 20 października 2020 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2020)0272

Akt prawny o usługach cyfrowych: poprawa funkcjonowania jednolitego rynku

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie aktu prawnego o usługach cyfrowych: poprawa funkcjonowania jednolitego rynku (2020/2018(INL))

(2021/C 404/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego („dyrektywa o handlu elektronicznym”) ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniającą rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylającą dyrektywę 1999/44/WE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającą dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 57.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 28.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 1.

Wtorek, 20 października 2020 r.

- uwzględniając dyrektywę 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącą usług na rynku wewnętrznym ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 września 2010 r. w sprawie pełnego ukształtowania rynku wewnętrznego w handlu elektronicznym ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 czerwca 2017 r. w sprawie platform internetowych i jednolitego rynku cyfrowego ⁽⁹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 stycznia 2012 r. pt. „Spójne ramy na rzecz wzmocnienia zaufania na jednolitym rynku cyfrowym handlu elektronicznego i usług online” (COM(2011)0942),
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2018/334 z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie działań na rzecz skutecznego zwalczania nielegalnych treści w internecie ⁽¹⁰⁾ oraz komunikat Komisji z dnia 28 września 2017 r. pt. „Zwalczanie nielegalnych treści w internecie. W kierunku większej odpowiedzialności platform internetowych” (COM(2017)0555),
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 26 kwietnia 2018 r. pt. „Zwalczanie dezinformacji w internecie: podejście europejskie” (COM(2018)0236), który dotyczy nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, tworzonych, przedstawianych i rozpowszechnianych w celu uzyskania korzyści gospodarczych lub wprowadzenia w błąd opinii publicznej, które mogą wyrządzić szkodę publiczną,
- uwzględniając Protokół ustaleń w sprawie sprzedaży podrobionych towarów w internecie z dnia 21 czerwca 2016 r. oraz jego przegląd w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 listopada 2017 r. pt. „Zrównoważony system egzekwowania praw własności intelektualnej odpowiadający dzisiejszym wyzwaniom społecznym” (COM(2017)0707),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów (ECON-VI/048) z dnia 5 grudnia 2019 r. pt. „Europejskie ramy rozwiązań regulacyjnych w odniesieniu do gospodarki współpracy”,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE ⁽¹²⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ⁽¹³⁾,
- uwzględniając dyrektywę 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych ⁽¹⁴⁾, dyrektywę 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym ⁽¹⁵⁾ oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2020 r. pt. „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy” (COM(2020)0103),

⁽⁷⁾ Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 50 E z 21.2.2012, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 135.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 63 z 6.3.2018, s. 50.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 77 z 27.3.1996, s. 20.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.

Wtorek, 20 października 2020 r.

- uwzględniając „Białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania” z dnia 19 lutego 2020 r. (COM(2020)0065),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” (COM(2020)0067),
 - uwzględniając zobowiązania wyrażone przez Komisję w Wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2019–2024,
 - uwzględniając studium Biura Analiz Parlamentu Europejskiego pt. „Zarys kosztów braku działań na poziomie europejskim, 2014–2019”, w którym wykazano, że potencjalne zyski wynikające z ukończenia jednolitego rynku cyfrowego dla usług mogą wynosić do 100 mld EUR,
 - uwzględniając studium Departamentu Tematycznego ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia Parlamentu Europejskiego pt. „The e-commerce Directive as the cornerstone of the Internal Market” [„Dyrektywa o handlu elektronicznym jako fundament rynku wewnętrznego”], wyróżniające cztery priorytety dla poprawy dyrektywy o handlu elektronicznym,
 - uwzględniając studia dostarczone przez Departament Tematyczny ds. Polityki Gospodarczej, Naukowej i Jakości Życia na warsztaty pt. „E-commerce rules, fit for the digital age” [„Przepisy dotyczące handlu elektronicznego dostosowane do ery cyfrowej”] zorganizowane przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO),
 - uwzględniając studium w sprawie oceny europejskiej wartości dodanej przygotowane przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego, zatytułowane: „Digital Services Act: European Added Value Assessment” [„Akt prawny o usługach cyfrowych. Ocena europejskiej wartości dodanej”]⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając wademekum użytkownika dyrektywy 98/48/WE, którą wprowadzono mechanizm przejrzystości przepisów w sprawie usług społeczeństwa informacyjnego,
 - uwzględniając art. 47 i 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie Komisji Transportu i Turystyki, Komisji Kultury i Edukacji, Komisji Prawnej oraz Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0181/2020),
- A. mając na uwadze, że handel elektroniczny ma wpływ na codzienne funkcjonowanie ludzi, przedsiębiorstw i konsumentów w Unii, a jeśli jest prowadzony na sprawiedliwych i uregulowanych równych warunkach działania, może pozytywnie przyczynić się do uwolnienia potencjału jednolitego rynku cyfrowego, zwiększyć zaufanie konsumentów i zapewnić przedsiębiorstwom wchodzącym na rynek, w tym mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, nowe możliwości rynkowe pod względem zrównoważonego wzrostu gospodarczego i miejsc pracy;
- B. mając na uwadze, że dyrektywa 2000/31/WE („dyrektywa o handlu elektronicznym”) była jednym z najbardziej udanych aktów prawnych Unii i ukształtowała jednolity rynek cyfrowy, jaki znamy dzisiaj; mając na uwadze, że dyrektywę o handlu elektronicznym przyjęto 20 lat temu, a pakiet dotyczący aktu prawnego o usługach cyfrowych powinien uwzględnić szybką transformację i rozwój handlu elektronicznego we wszystkich jego formach, z wieloma różnymi pojawiającymi się usługami, produktami, dostawcami i wyzwaniem oraz różnorodnymi przepisami sektorowymi; mając na uwadze, że od czasu przyjęcia dyrektywy o handlu elektronicznym Trybunał Sprawiedliwości („Trybunał”) wydał szereg wyroków z nią związanych;
- C. mając na uwadze, że państwa członkowskie stosują obecnie fragmentaryczne podejście do zwalczania nielegalnych treści w internecie; mając na uwadze, że w rezultacie odpowiedni dostawcy usług mogą podlegać licznym różnym wymogom prawnym, rozbieżnym pod względem treści i zakresu; mając na uwadze, że wydaje się, iż brak jest egzekwowania i współpracy między państwami członkowskimi, oraz mając na uwadze wyzwania wynikające z istniejących ram prawnych;
- D. mając na uwadze, że usługi cyfrowe muszą być w pełni zgodne z przepisami związanymi z prawami podstawowymi, w szczególności z prywatnością, ochroną danych osobowych, niedyskryminacją i wolnością wypowiedzi i informacji, a także z pluralizmem mediów i różnorodnością kulturową oraz z prawami dziecka, zapisanymi w Traktatach i Kartie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”);

⁽¹⁷⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU\(2020\)654180_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/654180/EPRS_STU(2020)654180_EN.pdf)

Wtorek, 20 października 2020 r.

- E. mając na uwadze, że w komunikacie pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” Komisja zobowiązała się do przyjęcia, w ramach aktu prawnego o usługach cyfrowych, nowych i zmienionych przepisów dotyczących platform internetowych i dostawców usług informacyjnych, do wzmocnienia nadzoru nad polityką platform w zakresie treści w UE oraz do zbadania regulacji *ex ante*;
- F. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 przyniosła nowe wyzwania społeczne i gospodarcze, które wywarły duży wpływ na obywateli i gospodarkę; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 jednocześnie pokazuje odporność sektora handlu elektronicznego i jego potencjał jako siły napędowej żywienia gospodarki europejskiej; mając na uwadze, że pandemia obnażyła również niedociągnięcia obecnych ram regulacyjnych, w szczególności w odniesieniu do dorobku prawnego w dziedzinie ochrony konsumentów; mając na uwadze, że wymaga to podjęcia spójniejszych i bardziej skoordynowanych działań na szczeblu Unii w celu przezwyciężenia stwierdzonych trudności i zapobieżenia pojawieniu się ich w przyszłości;
- G. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 ukazała również, jak bardzo unijni konsumenci są narażeni na wprowadzające w błąd praktyki handlowe ze strony nieuczciwych przedsiębiorców sprzedających przez internet nielegalne produkty, które nie są zgodne z unijnymi przepisami bezpieczeństwa, i stosujących inne nieuczciwe warunki; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 pokazała w szczególności, iż platformy i usługi pośrednictwa internetowego muszą zwiększyć wysiłki w celu wykrywania i usuwania fałszywych oświadczeń oraz zwalczania w spójny i skoordynowany sposób wprowadzających w błąd praktyk stosowanych przez nieuczciwych przedsiębiorców, w szczególności sprzedających fałszywy sprzęt medyczny lub produkty niebezpieczne przez internet; mając na uwadze, że Komisja z zadowoleniem przyjęła podejście wyrażone przez platformy po wysłaniu im pism w dniu 23 marca 2020 r.; mając na uwadze, że istnieje potrzeba spójniejszych i bardziej skoordynowanych działań na szczeblu Unii w celu zwalczania tych wprowadzających w błąd praktyk i zapewnienia ochrony konsumentów;
- H. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien zapewniać kompleksową ochronę praw konsumentów i użytkowników w Unii i w związku z tym powinien obejmować zasięgiem terytorialnym działalność dostawców usług społeczeństwa informacyjnego mających siedzibę w państwach trzecich, jeśli ich usługi – wchodzące w zakres stosowania aktu prawnego o usługach cyfrowych – są kierowane do konsumentów lub użytkowników w Unii;
- I. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien precyzować charakter usług cyfrowych wchodzących w zakres jego stosowania, a zarazem utrzymać horyzontalny charakter dyrektywy o handlu elektronicznym, mając zastosowanie nie tylko do platform internetowych, lecz także do wszystkich dostawców usług społeczeństwa informacyjnego określonych w prawie Unii;
- J. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien mieć zastosowanie bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 („RODO”) ustanawiającego ramy prawne ochrony danych osobowych, dyrektywy (UE) 2019/790 w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym, dyrektywy 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych oraz dyrektywy 2002/58/WE dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej;
- K. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych nie powinien naruszać przepisów dyrektywy 2005/29/WE zmienionej dyrektywą (UE) 2019/2161, oraz dyrektyw (UE) 2019/770 i (UE) 2019/771 w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych oraz w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, oraz rozporządzenia (UE) 2019/1150 w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego;
- L. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien mieć zastosowanie bez uszczerbku dla ram określonych w dyrektywie 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym;
- M. mając na uwadze, że niektóre rodzaje nielegalnych treści, stanowiące główny powód do obaw, zostały już określone w prawie krajowym i prawie Unii, np. nielegalne nawoływanie do nienawiści, i nie powinny być ponownie definiowane w akcie prawnym o usługach cyfrowych;
- N. mając na uwadze, że poprawa przejrzystości i pomaganie obywatelom w nabywaniu umiejętności korzystania z mediów i umiejętności cyfrowych w odniesieniu do rozpowszechniania szkodliwych treści, mowy nienawiści i dezinformacji, a także rozwój krytycznego myślenia i wzmocnienie niezależnego profesjonalnego dziennikarstwa oraz wysokiej jakości mediów pomoże w propagowaniu różnorodnych i wysokiej jakości treści;

Wtorek, 20 października 2020 r.

- O. mając na uwadze, że baza danych WHOIS jest publicznie dostępną bazą danych, która jest użytecznym instrumentem umożliwiającym znalezienie w internecie właściciela danej nazwy domeny, a także danych i osoby kontaktowej każdej nazwy domeny;
- P. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien dążyć do zapewnienia jasności i pewności prawa, w tym na rynku wynajmu krótkoterminowego i w sektorze usług w zakresie mobilności, poprzez promowanie przejrzystości i jaśniejszych obowiązków w zakresie informacji;
- Q. mając na uwadze, że osiągnięte w marcu 2020 r. porozumienie Komisji z niektórymi platformami sektora wynajmu krótkoterminowego w sprawie wymiany danych umożliwi władzom lokalnym lepsze zrozumienie rozwoju gospodarki współpracy oraz wiarygodną i ciągłą wymianę danych, a także pozwoli na kształtowanie polityki w oparciu o dowody; mając na uwadze, że konieczne jest poczynienie dalszych kroków w celu zainicjowania bardziej kompleksowych ram wymiany danych dotyczących platform internetowych sektora wynajmu krótkoterminowego;
- R. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 wywarła istotny wpływ na unijny sektor turystyki i ukazała potrzebę dalszego wspierania współpracy w zakresie zielonych korytarzy w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania unijnych łańcuchów dostaw i przepływu towarów w całej sieci transportowej Unii;
- S. mając na uwadze, że dynamiczny rozwój platform internetowych i zmieniający się sposób korzystania z nich w wielu rodzajach zakresu działalności, w tym w działalności handlowej, transportowej i turystycznej oraz w udostępnianiu towarów i usług, skutkowało zmianą metod interakcji między użytkownikami i przedsiębiorstwami a dostawcami treści, przedsiębiorcami i innymi osobami, które oferują towary i usługi; mając na uwadze, że jednolity rynek cyfrowy nie może odnieść sukcesu, jeśli użytkownicy nie będą mieć zaufania do platform internetowych przestrzegających wszystkich obowiązujących przepisów i szanujących uzasadnione interesy użytkowników; mając na uwadze, że wszelkie przyszłe ramy regulacyjne powinny także uwzględniać inwazyjne modele biznesowe, w tym manipulacje zachowaniami i praktyki dyskryminacyjne, które wywierają istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie jednolitego rynku i na prawa podstawowe użytkowników;
- T. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny dołożyć starań w celu poprawy dostępu do krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania oraz ich skuteczności w odniesieniu do ustalania nielegalności treści internetowych oraz rozstrzygania sporów dotyczących usuwania treści lub uniemożliwiania dostępu do nich;
- U. mając na uwadze, że wymogi aktu prawnego o usługach cyfrowych powinny być łatwe do wdrożenia w praktyce przez dostawców usług społeczeństwa informacyjnego; mając na uwadze, że pośrednicy internetowi mogą stosować szyfrowanie lub w inny sposób uniemożliwiać dostęp do treści osobom trzecim, w tym pośrednikom hostingu samych treści;
- V. mając na uwadze, że skutecznym sposobem osłabienia nielegalnej działalności jest umożliwienie rozwoju nowych innowacyjnych modeli biznesowych oraz wzmocnienie jednolitego rynku cyfrowego dzięki usunięciu nieuzasadnionych barier dla swobodnego przepływu treści cyfrowych; mając na uwadze, że bariery, które powodują fragmentację rynków krajowych, pomagają w tworzeniu popytu na nielegalne treści;
- W. mając na uwadze, że usługi cyfrowe powinny zapewniać konsumentom bezpośrednio, skuteczne, przyjazne dla użytkownika, łatwe do zidentyfikowania i dostępne środki komunikacji, takie jak poczta elektroniczna, elektroniczne formularze kontaktowe, chatboty, komunikacja natychmiastowa lub telefoniczne wywołania zwrotne, oraz powinny przewidywać, aby informacje dotyczące tych środków komunikacji były dostępne dla konsumentów w jasny, zrozumiały i, w miarę możliwości, jednolity sposób, a wnioski konsumentów były kierowane do poszczególnych źródłowych usług cyfrowych świadczonych przez dostawcę usług cyfrowych;
- X. mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien gwarantować konsumentom prawo do otrzymywania informacji, czy dana usługa jest oparta na sztucznej inteligencji („AI”), wykorzystuje narzędzia zautomatyzowanego podejmowania decyzji, narzędzia do uczenia się maszyn lub narzędzia zautomatyzowanego rozpoznawania treści; mając na uwadze, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien oferować możliwość rezygnacji (*opt-out*), ograniczenia lub spersonalizowania korzystania z wszelkich zautomatyzowanych funkcji personalizacji, zwłaszcza w związku z rankingami, a w szczególności oferować możliwość oglądania treści bez selekcji i dawać użytkownikom większą kontrolę nad sposobem klasyfikowania treści;
- Y. mając na uwadze, że ochrona danych osobowych podlegających zautomatyzowanym procesom podejmowania decyzji jest już objęta zakresem między innymi RODO, a akt prawny o usługach cyfrowych nie powinien powtarzać ani zmieniać takich środków;

Wtorek, 20 października 2020 r.

- Z. mając na uwadze, że Komisja powinna zapewnić, by w akcie prawnym o usługach cyfrowych zachowane zostało podejście do AI ukierunkowanej na człowieka, zgodnie z istniejącymi przepisami dotyczącymi swobodnego przepływu usług opartych na AI, przy jednoczesnym poszanowaniu wartości i praw podstawowych zapisanych w Traktatach;
- AA. mając na uwadze, że krajowe organy nadzoru, o ile zezwała na to prawo Unii, powinny mieć dostęp do dokumentacji oprogramowania i zbiorów danych algorytmów objętych przeglądem;
- AB. mając na uwadze, że koncepcje przejrzystości i wyjaśnialności algorytmów należy rozumieć jako wymóg przedstawienia użytkownikowi informacji w zwięzłej, przejrzystej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, za pomocą jasnego i prostego języka;
- AC. mając na uwadze, że istotne jest ustanowienie środków zapewniających skuteczne egzekwowanie przepisów oraz nadzór; mając na uwadze, że przestrzeganie przepisów należy wzmocnić skutecznymi, proporcjonalnymi i odstraszcającymi karami, w tym nakładaniem proporcjonalnych grzywien;
- AD. mając na uwadze, że w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy zachować równowagę między prawami wszystkich użytkowników oraz zapewnić, by przewidziane w nim środki nie były opracowywane w sposób faworyzujący jeden uzasadniony interes względem innego, a także zapobiegać używaniu środków jako ofensywnych narzędzi w jakichkolwiek sporach między przedsiębiorstwami lub sektorami;
- AE. mając na uwadze, że mechanizm rynku wewnętrznego *ex ante* powinien mieć zastosowanie w przypadkach, gdy samo prawo konkurencji nie wystarcza do odpowiedniego rozwiązania kwestii stwierdzonych niedoskonałości rynku;
- AF. mając na uwadze, że środki legislacyjne zaproponowane w ramach aktu prawnego o usługach cyfrowych powinny być oparte na dowodach; mając na uwadze, że Komisja powinna przeprowadzić dokładną ocenę skutków na podstawie odpowiednich danych, statystyk, analiz i badań różnych dostępnych opcji; mając na uwadze, że ocena skutków powinna również zawierać ocenę i analizę niezdatnych do użytku i niebezpiecznych produktów sprzedawanych na internetowych platformach handlowych; mając na uwadze, że ocena skutków powinna również uwzględniać wnioski wyciągnięte z pandemii COVID-19 oraz rezolucje Parlamentu Europejskiego; mając na uwadze, że aktowi prawnemu o usługach cyfrowych powinny towarzyszyć wytyczne wykonawcze;

Zasady ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przedłożenia wniosku w sprawie pakietu dotyczącego aktu prawnego o usługach cyfrowych, który powinien obejmować wniosek dotyczący zmiany dyrektywy o handlu elektronicznym i wniosek w sprawie regulacji *ex ante* dotyczących operatorów systemowych działających jako strażnicy dostępu, na podstawie art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE); wzywa Komisję do przedłożenia takiego pakietu na podstawie art. 53 ust. 1, art. 62 i 114 TFUE zgodnie z zaleceniami zawartymi w załączniku do niniejszej rezolucji, na podstawie szczegółowej oceny skutków, która powinna zawierać informacje na temat skutków finansowych wniosków i opierać się na odpowiednich danych, statystykach i analizach;
2. uznaje znaczenie ram prawnych określonych w dyrektywie o handlu elektronicznym dla rozwoju usług online w Unii i uważa, że zasady, do których stosowali się prawodawcy podczas opracowywania przepisów w sprawie dostawców usług społeczeństwa informacyjnego pod koniec lat 90., są wciąż aktualne i powinny być stosowane podczas opracowywania wszelkich przyszłych wniosków; podkreśla, że pewność prawa wynikająca z dyrektywy o handlu elektronicznym dała małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) możliwość rozszerzenia działalności i łatwiejszego prowadzenia działalności transgranicznej;
3. jest zdania, że wszyscy dostawcy usług cyfrowych z siedzibą poza Unią muszą przestrzegać przepisów aktu prawnego o usługach cyfrowych przy kierowaniu usług do Unii, aby zapewnić równe szanse dostawcom usług cyfrowych z Europy i z państw trzecich; zwraca się do Komisji o dodatkową ocenę, czy istnieje ryzyko zastosowania przez państwa trzecie działań odwetowych, przy jednoczesnym podnoszeniu świadomości na temat sposobu, w jaki prawo Unii ma zastosowanie do dostawców usług z państw trzecich ukierunkowanych na rynek unijny;

Wtorek, 20 października 2020 r.

4. podkreśla kluczową rolę, jaką w rozwoju jednolitego rynku cyfrowego odegrała klauzula dotycząca rynku wewnętrznego, ustanawiająca kontrolę państwa pochodzenia i obowiązek państw członkowskich w zakresie zapewnienia swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego; podkreśla potrzebę zajęcia się pozostałymi nieuzasadnionymi i nieproporcjonalnymi barierami w świadczeniu usług cyfrowych, takimi jak skomplikowane procedury administracyjne, kosztowne rozstrzyganie sporów transgranicznych i dostęp do informacji na temat odpowiednich wymogów regulacyjnych, w tym podatkowych, oraz zapewnienia, aby nie powstały żadne nowe nieuzasadnione i nieproporcjonalne bariery;

5. zauważa, że zgodnie z przepisami Unii dotyczącymi swobodnego przepływu usług państwa członkowskie mogą przedsięwziąć środki w celu ochrony uzasadnionych celów interesu publicznego, takich jak ochrona porządku publicznego, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa publicznego, ochrona konsumentów, zwalczanie niedoboru mieszkań do wynajęcia oraz zapobieganie uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania, pod warunkiem że środki te są zgodne z zasadami niedyskryminacji i proporcjonalności;

6. uznaje, że należy utrzymać główne zasady dyrektywy o handlu elektronicznym, takie jak klauzula dotycząca rynku wewnętrznego, swoboda przedsiębiorczości, swoboda świadczenia usług i zakaz nakładania ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru; podkreśla, że zasada „to, co jest nielegalne poza internetem, jest również nielegalne w internecie”, a także zasady ochrony konsumentów i bezpieczeństwa użytkowników powinny również stać się zasadami przewodnimi przyszłych ram regulacyjnych;

7. podkreśla znaczenie platform gospodarki współpracy, w tym w sektorach transportu i turystyki, na których usługi świadczą zarówno osoby prywatne, jak i przedsiębiorcy; wzywa Komisję, by po przeprowadzeniu konsultacji ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami zainicjowała bardziej zrozumiałą wymianę danych nieosobowych i ram koordynacji między platformami i władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, mającą na celu w szczególności wymianę najlepszych praktyk i ustanowienie zestawu obowiązków informacyjnych, zgodnie z europejską strategią w zakresie danych;

8. zauważa, że system ochrony danych został znacznie zaktualizowany od czasu przyjęcia dyrektywy o handlu elektronicznym, i podkreśla, że szybki rozwój usług cyfrowych wymaga silnych, zachowujących aktualność ram prawnych mających na celu ochronę danych osobowych i prywatności; podkreśla w tym względzie, że dostawcy usług cyfrowych muszą przestrzegać wymogów unijnych przepisów o ochronie danych, mianowicie RODO i dyrektywy 2002/58/WE („dyrektywa o e-prywatności”), które są obecnie poddawane przeglądowi, oraz szerokich ram praw podstawowych, w tym wolności wypowiedzi, godności i niedyskryminacji, a także prawa do skutecznego środka prawnego oraz do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony swoich systemów i usług;

9. uważa, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien zapewnić zaufanie konsumentów i wyraźnie stanowić, że zachowuje zgodność z prawem ochrony konsumentów i wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów, aby zagwarantować pewność prawa; zwraca uwagę, że w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy zwrócić szczególną uwagę na użytkowników z niepełnosprawnościami i zapewnić im dostęp do usług społeczeństwa informacyjnego; zwraca się do Komisji o zachęcenie dostawców usług do opracowania narzędzi technicznych umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami skuteczny dostęp, użytkowanie i czerpanie korzyści z usług społeczeństwa informacyjnego;

10. podkreśla znaczenie zachowania podejścia horyzontalnego dyrektywy o handlu elektronicznym; podkreśla, że uniwersalne podejście nie jest odpowiednie, aby uwzględniać wszystkie nowe wyzwania w dzisiejszym otoczeniu cyfrowym, oraz że różnorodne podmioty i usługi oferowane w internecie wymagają dostosowanego podejścia regulacyjnego; zaleca wprowadzenie rozróżnienia między działalnością gospodarczą a działalnością o charakterze niegospodarczym oraz między różnymi rodzajami usług cyfrowych hostowanych na platformach, zamiast skupiania się na rodzaju platformy; uważa w tym kontekście, że wszelkie przyszłe wnioski ustawodawcze powinny mieć na celu zapewnienie, by nowe zobowiązania Unii wobec dostawców usług społeczeństwa informacyjnego miały proporcjonalny i jasny charakter;

11. przypomina, że duża liczba decyzji ustawodawczych i administracyjnych oraz stosunków umownych wykorzystuje definicje i zasady zawarte w dyrektywie o handlu elektronicznym oraz że wszelkie ich zmiany będą zatem wiązać się z poważnymi skutkami;

12. podkreśla, że przewidywalne, zachowujące aktualność, przejrzyste i kompleksowe ramy na szczeblu UE i uczciwa konkurencja mają kluczowe znaczenie dla wspierania rozwoju wszystkich europejskich przedsiębiorstw, w tym małych platform, MŚP, także mikroprzedsiębiorstw, przedsiębiorców oraz przedsiębiorstw typu start-up, dla zwiększania transgranicznego świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego, usunięcia fragmentacji rynku oraz dla zapewniania europejskim przedsiębiorstwom równych warunków działania, które umożliwiają im w pełni czerpanie korzyści z rynku usług cyfrowych i zwiększenie konkurencyjności na arenie międzynarodowej;

Wtorek, 20 października 2020 r.

13. podkreśla, że przyszły instrument rynku wewnętrznego dotyczący regulacji *ex ante* dla platform systemowych oraz zapowiedziane nowe narzędzie w zakresie konkurencji, mające na celu usunięcie luk w prawie konkurencji, należy utrzymać jako odrębne instrumenty prawne;

14. przypomina, że dyrektywa o handlu elektronicznym została opracowana zgodnie z zasadą neutralności technologicznej w celu zapewnienia, aby nie stała się przestarzała w wyniku rozwoju technologicznego wynikającego z szybkiego tempa innowacji w sektorze IT, i podkreśla, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien nadal zachowywać aktualność i mieć zastosowanie do powstających nowych technologii wywierających wpływ na jednolity rynek cyfrowy; zwraca się do Komisji o zapewnienie, by we wszelkich rewizjach nadal przestrzegano tej zasady neutralności technologicznej w celu zagwarantowania długotrwałych korzyści dla przedsiębiorstw i konsumentów;

15. jest zdania, że potrzebne są równe warunki działania na rynku wewnętrznym dla gospodarki platformowej i gospodarki poza internetem, oparte na takich samych prawach i obowiązkach dla wszystkich zainteresowanych stron – konsumentów i przedsiębiorstw; uznaje, że w akcie prawnym o usługach cyfrowych nie należy poruszać kwestii osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych; uznaje w związku z tym, że ochrona socjalna i prawa socjalne pracowników, w tym osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych lub pracowników gospodarki współpracy, powinny zostać odpowiednio uwzględnione w odrębnym instrumencie, aby zapewnić właściwą i kompleksową reakcję na wyzwania dzisiejszej gospodarki cyfrowej;

16. uznaje, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien opierać się na wspólnych wartościach Unii, chroniących prawa obywateli, i mieć na celu wspieranie tworzenia bogatego i zróżnicowanego ekosystemu internetowego z szeroką gamą usług online, konkurencyjnego środowiska cyfrowego, przejrzystości i pewności prawa, aby uwolnić pełny potencjał jednolitego rynku cyfrowego;

17. uznaje, że akt prawny o usługach cyfrowych daje Unii możliwość kształtowania gospodarki cyfrowej nie tylko na szczeblu unijnym, lecz także jako wzoru do naśladowania dla reszty świata;

Podstawowe prawa i wolności

18. zauważa, że dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności platformy internetowe, w tym portale społecznościowe, mają dużą zdolność docierania do szerszego grona odbiorców, zachowań, opinii i praktyk, w tym do słabszych grup społecznych, takich jak małoletni, i wywierania na nie wpływu, i że dostawcy ci powinni przestrzegać prawa Unii w zakresie ochrony użytkowników, ich danych i całego społeczeństwa;

19. przypomina, że niedawne skandale związane z gromadzeniem i sprzedażą danych, np. Cambridge Analytica, nieprawdziwe informacje, dezinformacja, manipulowanie wyborcami i szereg innych szkód w internecie (od nawoływania do nienawiści po treści o charakterze terrorystycznym), ukazały potrzebę prowadzenia prac nad lepszym egzekwowaniem i ściślejszą współpracą między państwami członkowskimi w celu zrozumienia mocnych i słabych stron obowiązujących przepisów oraz potrzebę wzmocnienia ochrony praw podstawowych w internecie;

20. przypomina w związku z tym, że niektóre ustanowione programy samoregulacji i współregulacji, takie jak unijny kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji, przyczyniły się do usystematyzowania dialogu z platformami i organami regulacyjnymi; sugeruje, że platformy internetowe powinny wprowadzić skuteczne i odpowiednie zabezpieczenia, w szczególności w celu zapewnienia działania w sposób staranny, proporcjonalny i niedyskryminujący oraz w celu zapobieżenia niezamierzonemu usuwaniu treści, które nie są nielegalne; środki takie nie powinny prowadzić do obowiązkowego filtrowania w chwili zamieszczania treści, co jest niezgodne z zakazem nakładania ogólnych obowiązków w zakresie nadzoru; sugeruje, że należy regularnie oceniać i dalej rozwijać środki zwalczania szkodliwych treści, mowy nienawiści i dezinformacji;

21. ponownie podkreśla znaczenie zagwarantowania wolności wypowiedzi, informacji i opinii oraz posiadania wolnego i zróżnicowanego środowiska prasowego i medialnego, również z myślą o ochronie niezależnego dziennikarstwa; nalega na ochronę i propagowanie wolności wypowiedzi oraz na znaczenie posiadania różnorodności opinii, informacji, prasy, mediów oraz form wyrazu artystycznego i kulturowego;

22. podkreśla, że akt prawny o usługach cyfrowych powinien wzmocnić swobody rynku wewnętrznego i gwarantować podstawowe prawa i zasady określone w Karcie; podkreśla, że prawa podstawowe konsumentów i użytkowników, w tym prawa małoletnich, należy chronić przed szkodliwymi internetowymi modelami biznesowymi, w tym prowadzącymi cyfrową działalność reklamową, a także przed manipulowaniem zachowaniami i praktykami dyskryminacyjnymi;

Wtorek, 20 października 2020 r.

23. podkreśla znaczenie wzmocnienia pozycji użytkowników w odniesieniu do egzekwowania przysługujących im praw podstawowych w internecie; ponownie podkreśla, że dostawcy usług cyfrowych muszą przestrzegać ustanowionego w prawodawstwie Unii prawa użytkowników do przenoszenia danych oraz umożliwiać im korzystanie z tego prawa;

24. zwraca uwagę, że dane biometryczne są uważane za specjalną kategorię danych osobowych, w odniesieniu do których obowiązują szczegółowe przepisy dotyczące przetwarzania; zauważa, że dane biometryczne mogą być i coraz częściej są wykorzystywane do identyfikacji i uwierzytelniania osób fizycznych, co – niezależnie od potencjalnych korzyści – wiąże się ze znacznymi zagrożeniami i poważnymi naruszeniami praw do prywatności i ochrony danych, zwłaszcza gdy są one wykorzystywane bez zgody osoby, której dane dotyczą, a także umożliwia oszustwa dotyczące tożsamości; wzywa do tego, by w akcie prawnym o usługach cyfrowych przewidziano dla dostawców usług cyfrowych obowiązek przechowywania danych biometrycznych jedynie na samym urządzeniu, o ile prawo zezwala na centralne przechowywanie danych, każdorazowego oferowania użytkownikom usług cyfrowych alternatywy wobec domyślnego wykorzystywania danych biometrycznych do funkcjonowania usługi oraz obowiązek wyraźnego informowania klientów o zagrożeniach związanych z wykorzystywaniem danych biometrycznych;

25. podkreśla, że w duchu orzecznictwa dotyczącego metadanych komunikacyjnych organy publiczne mają dostęp do danych i metadanych abonenckich użytkownika wyłącznie w celu prowadzenia dochodzeń w sprawie osób podejrzanych o popełnienie poważnych przestępstw po uprzednim uzyskaniu zgody organu sądowego; jest jednak przekonany, że dostawcy usług cyfrowych nie mogą zatrzymywać danych do celów egzekwowania prawa, chyba że ukierunkowane zatrzymywanie danych danego użytkownika zostanie bezpośrednio nakazane przez niezależny właściwy organ publiczny zgodnie z prawem Unii;

26. podkreśla znaczenie stosowania skutecznego szyfrowania danych na wszystkich etapach transmisji, ponieważ jest ono konieczne dla zaufania do internetu oraz bezpieczeństwa w internecie oraz skutecznie zapobiega dostępowi nieuprawnionych podmiotów trzecich do danych;

Przejrzystość i ochrona konsumentów

27. zauważa, że pandemia COVID-19 ukazała znaczenie i odporność sektora handlu elektronicznego oraz jego potencjał jako siły napędowej ożywienia europejskiej gospodarki, ale jednocześnie to, jak bardzo konsumenci w UE są narażeni na wprowadzające w błąd praktyki handlowe ze strony nieuczciwych przedsiębiorców sprzedających przez internet podrobione, nielegalne lub niebezpieczne produkty i świadczących usługi online, które nie są zgodne z unijnymi przepisami bezpieczeństwa, lub narzucających konsumentom nieuzasadnione i nadmierne podwyżki cen lub inne nieuczciwe warunki; podkreśla pilną potrzebę wzmocnienia egzekwowania przepisów Unii i zwiększenia ochrony konsumentów;

28. podkreśla, że problem ten pogłębiają trudności w ustaleniu tożsamości nieuczciwych użytkowników biznesowych, co utrudnia konsumentom dochodzenie odszkodowania za poniesione straty i szkody;

29. uznaje, że obecne wymagania dotyczące przejrzystości i informacji określone w dyrektywie o handlu elektronicznym nałożone na dostawców usług społeczeństwa informacyjnego i ich klientów biznesowych oraz minimalne wymagania w zakresie informacji handlowych należy wzmocnić równolegle ze środkami zwiększającymi zgodność z obowiązującymi zasadami, bez szkody dla konkurencyjności MŚP;

30. wzywa Komisję do zaostrzenia wymagań dotyczących informacji określonych w art. 5 dyrektywy o handlu elektronicznym oraz do nałożenia na dostawców usług hostingowych wymogu porównywania informacji i tożsamości użytkowników biznesowych, z którymi utrzymują oni bezpośrednie stosunki handlowe, z danymi identyfikacyjnymi w odpowiednich istniejących i dostępnych unijnych bazach danych, zgodnie z przepisami dotyczącymi protokołu danych; dostawcy usług hostingowych powinni zwrócić się do swoich użytkowników biznesowych o zapewnienie, aby informacje, które dostarczają, były dokładne, kompletne i aktualne, oraz powinni mieć prawo i obowiązek odmowy lub zaprzestania świadczenia usług na rzecz tych ostatnich, jeżeli informacje o tożsamości ich użytkowników biznesowych są fałszywe lub wprowadzające w błąd; użytkownicy biznesowi powinni być odpowiedzialni za powiadamianie dostawcy usług o wszelkich zmianach w swojej działalności gospodarczej (na przykład o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej);

Wtorek, 20 października 2020 r.

31. zwraca się do Komisji o wprowadzenie wobec dostawców usług społeczeństwa informacyjnego wykonalnych obowiązków mających na celu zwiększenie przejrzystości, zapewnienie pełniejszych informacji i rozliczalności; zwraca się do Komisji o zapewnienie, by środki egzekwowania były ukierunkowane tak, aby uwzględniać poszczególne usługi oraz nie prowadzić w sposób nieunikniony do naruszania prywatności i procesu prawnego; uważa, że obowiązki te powinny być proporcjonalne i egzekwowane za pomocą odpowiednich, skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar;

32. podkreśla, że należy wzmocnić istniejące obowiązki, określone w dyrektywie o handlu elektronicznym i dyrektywie o nieuczciwych praktykach handlowych, w odniesieniu do przejrzystości informacji handlowych i reklamy cyfrowej; zwraca uwagę, że między innymi jasne obowiązki w zakresie przejrzystości i wymagania dotyczące informacji mogą stanowić rozwiązanie kwestii istotnych obaw o ochronę konsumentów związanych z profilowaniem, targetowaniem i spersonalizowanym ustalaniem cen;

33. podkreśla, że konsumenci w internecie są na straconej pozycji względem dostawców usług i przedsiębiorców oferujących usługi finansowane z dochodów z reklam oraz targetowania reklam bezpośrednio na indywidualnych konsumentów, na podstawie informacji zebranych za pomocą mechanizmów dużych zbiorów danych i AI; zwraca uwagę na potencjalnie negatywny wpływ reklamy spersonalizowanej, w szczególności reklamy mikrotargetowanej i behawioralnej; wzywa w związku z tym Komisję do wprowadzenia dodatkowych przepisów dotyczących targetowania reklam i mikrotargetowania opartych na gromadzeniu danych osobowych oraz do rozważenia bardziej rygorystycznych regulacji w zakresie reklamy mikrotargetowanej i behawioralnej reklamy targetowanej na rzecz mniej inwazyjnych form reklamy, które nie wymagają szeroko zakrojonego śledzenia interakcji użytkownika z treściami; wzywa Komisję, aby rozważyła również wprowadzenie środków ustawodawczych mających na celu zwiększenie przejrzystości reklam internetowych;

34. podkreśla, w związku z rozwojem usług cyfrowych, znaczenie zobowiązania państw członkowskich do zapewnienia, aby ich system prawny umożliwiał zawieranie umów drogą elektroniczną, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów; zwraca się do Komisji o dokonanie przeglądu obowiązujących wymogów dotyczących umów zawieranych drogą elektroniczną, w tym w odniesieniu do powiadomień dokonywanych przez państwa członkowskie, oraz o ich aktualizację w razie potrzeby; zauważa w tym kontekście wzrost liczby „inteligentnych umów”, takich jak umowy oparte na technologiach rozproszonego rejestru, i zwraca się do Komisji o ocenę rozwoju i wykorzystania technologii rozproszonego rejestru, w tym „inteligentnych umów”, na przykład w kwestiach ważności i egzekwowania inteligentnych umów w sytuacjach transgranicznych, o przedstawienie wytycznych w tym zakresie w celu zapewnienia pewności prawa dla przedsiębiorstw i konsumentów oraz o podjęcie inicjatyw ustawodawczych tylko wtedy, gdy w wyniku tej oceny stwierdzone zostaną konkretne luki;

35. wzywa Komisję do wprowadzenia minimalnych norm dotyczących postanowień umownych i warunków ogólnych, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości, dostępności, uczciwości i środków niedyskryminacyjnych, oraz do dalszego przeglądu praktyki stosowania uprzednio sformułowanych standardowych klauzul w warunkach umów, które nie zostały wcześniej indywidualnie wynegocjowane, w tym umów licencyjnych z użytkownikami końcowymi, do poszukiwania sposobów zwiększenia ich sprawiedliwości i zapewnienia zgodności z prawem Unii, aby umożliwić łatwiejsze zaangażowanie konsumentów, w tym w wybór klauzul umożliwiających uzyskanie bardziej świadomej zgody;

36. podkreśla konieczność poprawy sprawności interakcji elektronicznych między przedsiębiorstwami a konsumentami w świetle rozwoju technologii identyfikacji wirtualnej; uznaje, że aby zapewnić skuteczność aktu prawnego o usługach cyfrowych, Komisja powinna również zaktualizować ramy regulacyjne dotyczące identyfikacji cyfrowej, mianowicie rozporządzenie (UE) nr 910/2014⁽¹⁸⁾ („rozporządzenie eIDAS”); uznaje, że stworzenie powszechnie akceptowanej, zaufanej tożsamości cyfrowej i zaufanych systemów uwierzytelniania byłoby użytecznym narzędziem pozwalającym na bezpieczne ustalenie tożsamości poszczególnych osób fizycznych, osób prawnych i maszyn w celu ochrony przed używaniem fałszywych profili; zauważa w tym kontekście, jak ważne jest, by konsumenci bezpiecznie korzystali z produktów i usług w internecie lub kupowali te produkty i usługi bez konieczności korzystania z niepowiązanych platform i niepotrzebnego dzielenia się danymi, w tym danymi osobowymi, które są gromadzone przez te platformy; wzywa Komisję do przeprowadzenia gruntownej oceny skutków w odniesieniu do stworzenia powszechnie akceptowanej publicznej tożsamości elektronicznej jako alternatywy wobec prywatnych systemów pojedynczego logowania i podkreśla, że usługa ta powinna być rozwijana tak, aby gromadzone dane były ograniczone do absolutnego minimum; uznaje, że Komisja powinna ocenić możliwość stworzenia systemu weryfikacji wieku użytkowników usług cyfrowych, zwłaszcza w celu ochrony osób małoletnich;

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WEN (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

Wtorek, 20 października 2020 r.

37. podkreśla, że akt prawny o usługach cyfrowych nie powinien mieć wpływu na zasadę minimalizacji danych ustanowioną w RODO, oraz że, o ile szczegółowe przepisy nie stanowią inaczej, pośrednicy usług cyfrowych powinni umożliwiać anonimowe korzystanie z ich usług w maksymalnym możliwym zakresie i przetwarzać jedynie dane niezbędne do identyfikacji użytkownika; oraz że takie zgromadzone dane nie powinny być wykorzystywane do jakichkolwiek innych usług cyfrowych poza tymi, które wymagają identyfikacji osobistej, uwierzytelnienia czy weryfikacji wieku, ponadto powinny być wykorzystywane wyłącznie w uzasadnionym celu, a w żadnym wypadku nie powinny być wykorzystywane do ograniczania powszechnego dostępu do internetu;

Sztuczna inteligencja i uczenie się maszyn

38. podkreśla, że chociaż usługi oparte na AI lub usługi wykorzystujące zautomatyzowane narzędzia podejmowania decyzji lub narzędzia do uczenia się maszyn – obecnie regulowane dyrektywą o handlu elektronicznym – mają ogromny potencjał w zakresie zapewnienia korzyści konsumentom i dostawcom usług, w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy zająć się konkretnymi wyzwaniami, jakie stawiają one w zakresie zapewnienia niedyskryminacji, przejrzystości, w tym w odniesieniu do wykorzystywanych zbiorów danych i ukierunkowanych wyników, oraz zrozumiałego objaśnienia algorytmów, a także odpowiedzialności, które to wyzwania nie zostały uwzględnione w obowiązujących przepisach;

39. podkreśla ponadto, że leżące u ich podstaw algorytmy muszą być w pełni zgodne z wymogami związanymi z prawami podstawowymi, w szczególności prywatnością, ochroną danych osobowych, wolnością wypowiedzi i informacji, prawem do skutecznego środka prawnego oraz prawami dziecka, zapisanymi w Traktatach i Karcie;

40. uznaje, że zasadnicze znaczenie ma zapewnienie wykorzystywania niedyskryminujących, obiektywnych źródłowych zbiorów danych wysokiej jakości, a także pomaganie osobom fizycznym w uzyskaniu dostępu do różnorodnych treści, opinii, wysokiej jakości produktów i usług;

41. wzywa Komisję do wprowadzenia wymogów dotyczących przejrzystości i rozliczalności w odniesieniu do zautomatyzowanych procesów podejmowania decyzji przy zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi prywatności użytkowników i tajemnic handlowych; zwraca uwagę na potrzebę umożliwienia przeprowadzania przez właściwe organy zewnętrznych audytów regulacyjnych, nadzoru indywidualnego i okresowych ocen ryzyka oraz dokonania oceny związanego z nimi ryzyka, w szczególności ryzyka dla konsumentów lub osób trzecich, oraz uważa, że środki podjęte w celu zapobieżenia powstaniu tego ryzyka powinny być uzasadnione i proporcjonalne oraz nie powinny hamować innowacji; uważa, że należy przestrzegać zasady ludzkiej kontroli, między innymi aby zapobiegać występowaniu zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa, dyskryminacji, bezprawnemu nadzorowi lub nadużyciom, a także potencjalnym zagrożeniom dla praw podstawowych i wolności;

42. uznaje, że konsumenci i użytkownicy powinni mieć prawo do otrzymywania odpowiednich informacji w sposób terminowy, zwięzły, łatwo zrozumiały i przystępny, a ich prawa powinny być skutecznie gwarantowane w przypadku interakcji z systemami zautomatyzowanego podejmowania decyzji i innymi innowacyjnymi usługami lub aplikacjami cyfrowymi; wyraża zaniepokojenie w odniesieniu do istniejącego braku przejrzystości w wykorzystywaniu wirtualnych asystentów lub chatbotów, co może być szczególnie szkodliwe dla konsumentów podatnych na zagrożenia, oraz podkreśla, że dostawcy usług cyfrowych nie powinni wykorzystywać wyłącznie systemów zautomatyzowanego podejmowania decyzji na potrzeby wsparcia konsumentów;

43. uważa w tym kontekście, że konsumenci zawsze powinni być jasno informowani w przypadku interakcji z systemami zautomatyzowanego podejmowania decyzji oraz o sposobie kontaktowania się z osobą uprawnioną do podejmowania decyzji, żądania sprawdzenia i skorygowania ewentualnych błędów wynikających z decyzji podejmowanych w sposób zautomatyzowany, a także dochodzenia roszczeń za wszelkie szkody związane z wykorzystywaniem systemów zautomatyzowanego podejmowania decyzji;

44. podkreśla znaczenie zwiększenia możliwości wyboru, kontroli i zaufania konsumentów do usług i aplikacji opartych na AI; uważa w związku z tym, że należy poszerzyć zestaw praw konsumentów, aby zapewnić im lepszą ochronę w cyfrowym świecie, i wzywa Komisję do uwzględnienia w szczególności kryteriów rozliczalności, sprawiedliwości i kontroli, prawa do niedyskryminacji oraz obiektywnych zbiorów danych opartych na AI; uznaje, że konsumenci i użytkownicy powinni mieć większą kontrolę nad tym, w jaki sposób AI jest wykorzystywana, i mieć możliwość odmowy, ograniczenia lub personalizacji wykorzystania wszelkich opcji personalizacji opartych na AI;

Wtorek, 20 października 2020 r.

45. zauważa, że zautomatyzowane narzędzia do moderowania treści nie są zdolne do skutecznego rozumienia subtelnosci kontekstu i znaczenia w komunikacji międzyludzkiej, co jest konieczne w celu określenia, czy oceniane treści mogą naruszać prawo lub warunki świadczenia usług; podkreśla w związku z tym, że stosowanie takich narzędzi nie powinno być narzucone w akcie prawnym o usługach cyfrowych;

Zwalczanie nielegalnych treści i działań w internecie

46. podkreśla, że istnienie i rozpowszechnienie nielegalnych treści i działań w internecie jest poważnym zagrożeniem, które podważa zaufanie i pewność obywateli wobec środowiska cyfrowego, szkodzi rozwojowi zdrowych ekosystemów cyfrowych i może mieć też poważne i długotrwałe skutki dla bezpieczeństwa i praw podstawowych osób fizycznych; zauważa zarazem, że nielegalne treści i działania można łatwo rozpowszechniać, a ich negatywny wpływ ulega spotęgowaniu w bardzo krótkim czasie;

47. zauważa, że nie ma uniwersalnego rozwiązania w odniesieniu do wszystkich rodzajów nielegalnych treści i działań; podkreśla, że treści, które w niektórych państwach członkowskich mogą być postrzegane jako nielegalne, mogą nie być uważane za takie w innych państwach, ponieważ w UE zharmonizowane są tylko niektóre rodzaje nielegalnych treści; wzywa do ścisłego rozróżnienia między nielegalnymi treściami, czynami karalnymi i nielegalnie udostępnianymi treściami z jednej strony, a szkodliwymi treściami, mową nienawiści i dezinformacją z drugiej strony, ponieważ nie zawsze są one nielegalne, obejmują wiele różnych aspektów, i w każdym z tych przypadków stosuje się odmienne podejście i przepisy; jest zdania, że system odpowiedzialności prawnej powinien dotyczyć wyłącznie nielegalnych treści zgodnie z definicją zawartą w prawie Unii i prawie krajowym;

48. uważa jednak, bez uszczerbku dla szerokich ram praw podstawowych i istniejących przepisów sektorowych, że bardziej jednolite i skoordynowane podejście na szczeblu Unii, uwzględniające różne rodzaje nielegalnych treści i działań oraz opierające się na współpracy i wymianie najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, pomoże zwiększyć skuteczność zwalczania nielegalnych treści; podkreśla również potrzebę dostosowania surowości środków, które dostawcy usług muszą przedsięwziąć, do wagi naruszenia i wzywa do usprawnienia współpracy i wymiany informacji między właściwymi organami i dostawcami usług hostingowych;

49. uznaje, że działania dobrowolne i samoregulacja platform internetowych w całej Europie przyniosły pewne korzyści, lecz potrzebne są jasne ramy prawne w celu usuwania nielegalnych treści i działań, aby zapewnić szybkie powiadomianie i usuwanie takich treści w internecie; podkreśla potrzebę zapobiegania nakładaniu na dostawców usług cyfrowych ogólnego obowiązku monitorowania informacji, które przekazują lub przechowują, oraz zapobiegania aktywnemu wyszukiwaniu, moderowaniu lub filtrowaniu – zarówno *de iure*, jak i *de facto* – wszystkich treści i działań; podkreśla, że nielegalne treści powinny być usuwane w miejscu ich hostingu, a od dostawców dostępu nie należy wymagać blokowania dostępu do treści;

50. wzywa Komisję do zapewnienia, aby pośrednicy internetowi, którzy z własnej inicjatywy usuwają rzekomo nielegalne treści, czynili to w sposób staranny, proporcjonalny i niedyskryminujący oraz z należyтым uwzględnieniem wszystkich okoliczności dotyczących podstawowych praw i wolności użytkowników; podkreśla, że wszelkim takim środkiem powinny towarzyszyć trwałe gwarancje proceduralne i istotne wymogi w zakresie przejrzystości i rozliczalności; apeluje, aby w razie jakichkolwiek wątpliwości co do tego, czy dane treści mają nielegalny charakter, treści te podlegały weryfikacji przez człowieka i nie były usuwane bez przeprowadzenia dokładniejszego dochodzenia;

51. zwraca się do Komisji o przedstawienie analizy dotyczącej usuwania treści i danych za pomocą zautomatyzowanych procesów podejmowania decyzji przed pandemią COVID-19 i podczas tej pandemii oraz dotyczącej poziomu błędnych usunięć (fałszywych alarmów) w łącznej liczbie usuniętych pozycji;

52. zwraca się do Komisji o zajęcie się rosnącymi różnicami i fragmentacją przepisów krajowych w państwach członkowskich oraz o przyjęcie jasnych i przewidywalnych zharmonizowanych przepisów oraz przejrzystego, skutecznego i proporcjonalnego mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści; powinien on zapewnić wystarczające zabezpieczenia, stanowić narzędzie powiadomiania pośredników internetowych przez użytkowników o istnieniu potencjalnie nielegalnych treści lub działań w internecie oraz pomóc pośrednikom internetowym w szybszym i przejrzystszym podejmowaniu działań w odniesieniu do potencjalnie nielegalnych treści; jest zdania, że takie środki powinny być neutralne technologicznie i łatwo dostępne dla wszystkich podmiotów w celu zagwarantowania wysokiego poziomu ochrony użytkowników i konsumentów;

Wtorek, 20 października 2020 r.

53. podkreśla, że taki mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści musi być ukierunkowany na człowieka; zwraca uwagę, że należy wprowadzić zabezpieczenia przed nadużyciami systemu, w tym przed powtarzającymi się fałszywymi zgłoszeniami, nieuczciwymi praktykami handlowymi i innymi oszustwami; wzywa Komisję do zapewnienia dostępu do przejrzystych, skutecznych, sprawiedliwych i sprawnie działających mechanizmów zgłaszania sprzeciwu i składania skarg oraz pozasądowego rozstrzygania sporów oraz do zagwarantowania możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej w przypadku usunięcia treści, aby zaspokoić prawo do skutecznego środka prawnego;

54. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz zapewnienia przejrzystości w usuwaniu treści; wzywa Komisję do zapewnienia, by do wiadomości publicznej podawane były sprawozdania zawierające informacje o mechanizmach zgłaszania i usuwania nielegalnych treści, takie jak liczba zawiadomień, rodzaj podmiotów informujących o treściach, charakter treści będących przedmiotem wniosku, czas udzielenia odpowiedzi przez pośrednika, liczba odwołań, a także liczba przypadków, w których treści zostały błędnie uznane za nielegalne lub udostępnione nielegalnie;

55. odnotowuje wyzwania dotyczące egzekwowania nakazów sądowych wydanych w państwach członkowskich innych niż państwo pochodzenia dostawcy usług i podkreśla konieczność dalszego zbadania tej kwestii; podtrzymuje, że od dostawców usług hostingowych nie wymaga się usuwania ani blokowania dostępu do informacji, które są legalne w ich kraju pochodzenia;

56. zaznacza, że egzekwowanie prawa, rozstrzyganie o zgodności działań i treści internetowych z prawem, a także nakazywanie dostawcom usług hostingowych usunięcia lub zablokowania dostępu do nielegalnych treści oraz dopilnowanie, by nakazy te były precyzyjne, odpowiednio uzasadnione i wydawane z poszanowaniem praw podstawowych, pozostaje w gestii niezależnych właściwych organów publicznych;

57. podkreśla, że zabezpieczenia pośredników internetowych przed systemem odpowiedzialności prawnej określone w art. 12, 13 i 14 dyrektywy o handlu elektronicznym oraz zakaz nakładania ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru określony w art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym mają kluczowe znaczenie dla ułatwienia swobodnego przepływu usług cyfrowych, zapewnienia dostępności treści w internecie oraz dla ochrony praw podstawowych użytkowników i muszą zostać zachowane; podkreśla w tym kontekście, że system odpowiedzialności prawnej i zakaz ogólnego nadzoru nie powinny zostać osłabione przez ewentualny nowy akt prawny lub zmianę innych sekcji dyrektywy o handlu elektronicznym;

58. uznaje zasadę, zgodnie z którą dostawcy usług cyfrowych odgrywający neutralną i pasywną rolę, na przykład dostawcy usług zaplecza i usług w zakresie infrastruktury, nie ponoszą odpowiedzialności za treść przekazywaną za pośrednictwem swoich usług, ponieważ nie mają nad nią żadnej kontroli, nie mają z nią czynnej interakcji ani jej nie optymalizują; podkreśla jednak, że konieczne są dalsze wyjaśnienia dotyczące roli aktywnej i pasywnej poprzez uwzględnienie orzecznictwa Trybunału w tej kwestii;

59. wzywa Komisję, aby rozważyła wymóg zgłaszania przez dostawców usług hostingowych właściwemu organowi ścigania nielegalnych treści, które mogą stanowić poważne przestępstwo, po uzyskaniu wiedzy o ich istnieniu;

Internetowe platformy handlowe

60. zauważa, że chociaż pojawienie się dostawców usług online takich jak internetowe platformy handlowe przynosiło korzyści zarówno konsumentom, jak i przedsiębiorcom, szczególnie dzięki zwiększeniu wyboru oraz obniżeniu kosztów i cen, jednocześnie sprawiło, że konsumenci stali się bardziej narażeni na wprowadzające w błąd praktyki handlowe ze strony coraz większej liczby sprzedawców, także z państw trzecich, którzy mogą oferować w internecie nielegalne, niebezpieczne lub podrobione produkty i usługi, które często są niezgodne z przepisami i normami Unii dotyczącymi bezpieczeństwa produktów i nie gwarantują w wystarczającym stopniu praw konsumentów;

61. podkreśla, że konsumenci powinni być równie bezpieczni, robiąc zakupy przez internet, co w sklepach stacjonarnych; zwraca uwagę, że niedopuszczalne jest, aby konsumenci unijni byli narażeni na nielegalne, podrobione i niebezpieczne produkty, zawierające niebezpieczne chemikalia, jak również na inne zagrożenia bezpieczeństwa stwarzające ryzyko dla zdrowia ludzkiego; nalega na konieczność wprowadzenia odpowiednich zabezpieczeń i środków dotyczących bezpieczeństwa produktów i ochrony konsumentów, mających na celu zapobieganie sprzedaży na internetowych platformach handlowych produktów lub usług niezgodnych z wymogami, i wzywa Komisję do wzmocnienia systemu odpowiedzialności na internetowych platformach handlowych;

62. podkreśla znaczenie przepisów rozporządzenia (UE) 2019/1020 w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów w odniesieniu do zgodności produktów wprowadzanych do Unii z państw trzecich; zwraca się do Komisji o podjęcie działań mających na celu poprawę przestrzegania przepisów przez sprzedawców mających siedzibę poza terytorium Unii, jeżeli w Unii nie ma siedziby żaden producent, importer ani dystrybutor, oraz do usunięcia wszelkich istniejących luk prawnych, które umożliwiają dostawcom mającym siedzibę poza terytorium Unii sprzedawanie przez internet

Wtorek, 20 października 2020 r.

konsumentom europejskim produktów niezgodnych z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony konsumentów, bez podlegania karom i bez ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania, podczas gdy konsumentów pozostawia się bez żadnych środków prawnych umożliwiających im egzekwowanie ich praw lub uzyskanie rekompensaty za jakiegokolwiek szkody; podkreśla w tym kontekście konieczność posiadania w każdym przypadku możliwości identyfikacji producentów i sprzedawców produktów z państw trzecich;

63. podkreśla potrzebę niezwłocznego informowania konsumentów przez internetowe platformy handlowe o usunięciu z platformy zakupionego przez nich wcześniej produktu po otrzymaniu powiadomienia o jego niezgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów lub ochrony konsumentów;

64. podkreśla potrzebę dopilnowania, aby dostawcy internetowych platform handlowych korzystali z systemu RAPEX i powiadamiali właściwe organy, gdy tylko dowiedzą się o nielegalnych, niebezpiecznych i podrobionych produktach na swoich platformach;

65. uważa, że dostawcy internetowych platform handlowych powinni zacieśnić współpracę z organami nadzoru rynku i organami celnymi, w tym poprzez wymianę informacji na temat sprzedawcy nielegalnych, niebezpiecznych i podrobionych produktów;

66. apeluje do Komisji, aby wezwała państwa członkowskie do podjęcia bardziej intensywnej wspólnej działalności w zakresie nadzoru rynku oraz do zacieśnienia współpracy z organami celnymi w celu sprawdzania bezpieczeństwa produktów sprzedawanych przez internet zanim dotrą one do konsumentów; zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości utworzenia międzynarodowej sieci centrów konsumenckich, aby pomóc konsumentom UE w rozwiązywaniu sporów z przedsiębiorcami mającymi siedzibę w państwach niebędących członkami UE;

67. zwraca się do Komisji o zapewnienie, by w przypadkach gdy internetowe platformy handlowe oferują usługi profesjonalne, osiągnięto wystarczający poziom ochrony konsumentów poprzez zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń i wymagań dotyczących informacji;

68. uważa, że w odniesieniu do rynku turystyki i transportu w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy dążyć do zapewnienia pewności i jasności prawa poprzez stworzenie ram zarządzania formalizujących współpracę między platformami a władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, mających na celu w szczególności wymianę najlepszych praktyk i ustanowienie zestawu wymagań dotyczących informacji dla platform wynajmu krótkoterminowego i platform mobilności w odniesieniu do ich dostawców usług w zakresie odpowiednich przepisów krajowych, regionalnych i lokalnych; wzywa Komisję do dalszego usuwania nieuzasadnionych barier poprzez opracowanie sektorowych działań skoordynowanych na szczeblu unijnym, angażujących wszystkie zainteresowane strony w celu ustalenia zestawów kryteriów, takich jak zezwolenia albo licencje czy, w stosownych przypadkach, lokalny lub krajowy numer rejestracyjny dostawcy usług, zgodnych z zasadami jednolitego rynku i niezbędnych do oferowania usług na platformie wynajmu krótkoterminowego lub platformie mobilności; podkreśla, że należy unikać nakładania nieproporcjonalnych obowiązków informacyjnych i niepotrzebnych obciążeń administracyjnych na wszystkich dostawców usług, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów świadczących usługi w trybie partnerskim i MŚP;

69. apeluje, aby akt prawny o usługach cyfrowych, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, promował trwały wzrost i zrównoważony rozwój handlu elektronicznego; podkreśla znaczenie internetowych platform handlowych dla promowania zrównoważonych produktów i usług oraz zachęcania do zrównoważonej konsumpcji; wzywa do przedsięwzięcia środków mających na celu zwalczanie wprowadzających w błąd praktyk i dezinformacji w odniesieniu do produktów i usług oferowanych w internecie, w tym fałszywych „twierdzeń dotyczących ekologiczności”, wzywając jednocześnie dostawców internetowych platform handlowych do promowania zrównoważonego rozwoju handlu elektronicznego poprzez dostarczanie konsumentom jasnych i łatwo zrozumiałych informacji na temat wpływu na środowisko produktów lub usług kupowanych przez nich w internecie;

70. zwraca się do Komisji o gruntowne przeanalizowanie jasności i spójności istniejących ram prawnych mających zastosowanie do sprzedaży przez internet produktów i usług, aby zidentyfikować możliwe luki i sprzeczności oraz brak skutecznego egzekwowania; wzywa Komisję do przeprowadzenia gruntownej analizy interakcji między aktem prawnym o usługach cyfrowych a unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów i chemikaliów; zwraca się do Komisji o zapewnienie spójności między nowymi przepisami dotyczącymi internetowych platform handlowych a zmianą dyrektywy 2001/95/WE⁽¹⁹⁾ („dyrektywa w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów”) i dyrektywy 85/374/EWG⁽²⁰⁾ („dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za produkty”);

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4).

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Rady 85/374/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe (Dz.U. L 210 z 7.8.1985, s. 29).

Wtorek, 20 października 2020 r.

71. zauważa utrzymujące się problemy związane z nadużywaniem lub niewłaściwym stosowaniem umów o dystrybucji selektywnej w celu ograniczenia dostępności produktów i usług za granicą w ramach jednolitego rynku i między platformami; zwraca się do Komisji o podjęcie działań w tej kwestii w ramach ewentualnego szerszego przeglądu wertykalnych wyłączeń grupowych i innych obszarów polityki na mocy art. 101 TFUE, a jednocześnie o powstrzymanie się od włączenia tej kwestii do aktu prawnego o usługach cyfrowych;

Regulacja *ex ante* operatorów systemowych

72. zauważa, że w dzisiejszych czasach niektóre rynki charakteryzują się dużymi operatorami o znaczących efektach sieciowych, którzy są w stanie pełnić funkcję faktycznych „strażników dostępu w internecie” w gospodarce cyfrowej („operatorzy systemowi”); podkreśla znaczenie uczciwej i skutecznej konkurencji między operatorami internetowymi o znaczącej obecności cyfrowej a innymi dostawcami, w celu wspierania dobrobytu konsumentów; zwraca się do Komisji o przeprowadzenie dokładnej analizy różnych kwestii zaobserwowanych dotychczas na rynku i ich konsekwencji, w tym dla konsumentów, MŚP i rynku wewnętrznego;

73. uważa, że dzięki ograniczeniu barier utrudniających wejście na rynek i uregulowaniom dla operatorów systemowych instrument rynku wewnętrznego nakładający regulacyjne środki zaradcze *ex ante* na tych operatorów systemowych o znaczącej pozycji rynkowej umożliwia otwarcie rynków na nowe podmioty, w tym MŚP, przedsiębiorców i przedsiębiorstwa typu start-up, wspierając tym samym wybór konsumentki i napędzając innowacje w sposób wykraczający poza to, co można osiągnąć przez samo egzekwowanie prawa konkurencji;

74. z zadowoleniem przyjmuje przeprowadzenie przez Komisję konsultacji publicznych w sprawie możliwości wprowadzenia w ramach przyszłego aktu prawnego o usługach cyfrowych ukierunkowanej regulacji *ex ante* służącej rozwiązaniu problemów systemowych charakterystycznych dla rynków cyfrowych; zwraca uwagę na nieodłączną komplementarność między regulacją rynku wewnętrznego a polityką konkurencji, co podkreślono w sprawozdaniu specjalnych doradców Komisji zatytułowanym „Competition Policy for the Digital Era” [„Polityka konkurencji w erze cyfrowej”];

75. wzywa Komisję do zdefiniowania pojęcia „operatorów systemowych” na podstawie jasnych wskaźników;

76. uważa, że regulacja *ex ante* powinna opierać się na rozporządzeniu (UE) 2019/1150 („rozporządzenie regulujące stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami”), a jej środki powinny być zgodne z unijnymi przepisami antymonopolowymi oraz z unijną polityką konkurencji, która jest obecnie poddawana przeglądowi w celu lepszego sprostania wyzwaniom ery cyfrowej; regulacja *ex ante* powinna zapewniać uczciwe warunki handlu wszystkim operatorom, w tym ewentualne dodatkowe wymogi i zamknięty wykaz pozytywnych i negatywnych działań, do których przestrzegania operatorzy są zobowiązani lub w które nie mogą się angażować;

77. wzywa Komisję do przeanalizowania w szczególności braku przejrzystości systemów rekomendacji operatorów systemowych, w tym przepisów i kryteriów funkcjonowania takich systemów, a także konieczności nałożenia dodatkowych obowiązków w zakresie przejrzystości i wymagań dotyczących informacji;

78. podkreśla, że nałożenie regulacyjnych środków zaradczych *ex ante* w innych sektorach poprawiło w tych sektorach konkurencję; zauważa, że podobne ramy można by opracować w celu zidentyfikowania operatorów systemowych pełniących rolę „strażników dostępu” z uwzględnieniem specyfiki sektora cyfrowego;

79. zwraca uwagę na fakt, że wielkość użytkowników biznesowych operatorów systemowych jest zróżnicowana, od przedsiębiorstw wielonarodowych po mikroprzedsiębiorstwa; podkreśla, że regulacja *ex ante* dotycząca operatorów systemowych nie powinna prowadzić do nakładania dodatkowych wymogów dla przedsiębiorstw, które korzystają z tych operatorów;

80. podkreśla, że zbieranie i gromadzenie ogromnych ilości danych oraz wykorzystywanie tych danych przez operatorów systemowych do rozszerzania działalności na kolejne rynki, a także dalsza możliwość zmuszania użytkowników do korzystania z e-identyfikacji jednego operatora dla wielu platform może powodować brak równowagi siły przetargowej, a tym samym prowadzić do zakłócenia konkurencji na jednolitym rynku; uważa, że większa przejrzystość i wymiana danych między operatorami systemowymi a właściwymi organami ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania funkcjonowania regulacji dotyczącej zasady *ex ante*;

81. podkreśla, że interoperacyjność ma kluczowe znaczenie dla umożliwienia funkcjonowania konkurencyjnego rynku, jak również dla możliwości wyboru użytkowników i dla innowacyjnych usług oraz dla ograniczenia ryzyka efektu uzależnienia użytkowników i konsumentów; wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego poziomu interoperacyjności operatorów systemowych oraz do zbadania różnych technologii oraz otwartych standardów i protokołów, w tym możliwości zastosowania interfejsu technicznego (interfejsu programowania aplikacji);

Wtorek, 20 października 2020 r.

Nadzór, współpraca i egzekwowanie przepisów

82. uważa, że ze względu na transgraniczny charakter usług cyfrowych skuteczny nadzór i współpraca między państwami członkowskimi, w tym wymiana informacji i najlepszych praktyk, mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia właściwego egzekwowania aktu prawnego o usługach cyfrowych; podkreśla, że niedoskonałe transponowanie, wdrażanie i egzekwowanie przepisów Unii przez państwa członkowskie tworzy nieuzasadnione bariery na jednolitym rynku cyfrowym; wzywa Komisję do zajęcia się nimi w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi;

83. zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby państwa członkowskie wniosły wkład w pracę swoich krajowych organów nadzoru, zapewniając im odpowiednie środki finansowe i zasoby ludzkie oraz uprawnienia wykonawcze, by organy te skutecznie wykonywały swoje funkcje;

84. podkreśla, że współpraca między organami krajowymi, organami innych państw członkowskich, społeczeństwem obywatelskim i organizacjami konsumenckimi ma ogromne znaczenie dla osiągnięcia skutecznego egzekwowania aktu prawnego o usługach cyfrowych; proponuje wzmocnienie zasady kraju pochodzenia przez pogłębienie współpracy między państwami członkowskimi w celu poprawy nadzoru regulacyjnego nad usługami cyfrowymi oraz osiągnięcia skutecznego egzekwowania prawa w sprawach transgranicznych; zachęca państwa członkowskie do gromadzenia i wymiany najlepszych praktyk i danych między krajowymi organami regulacyjnymi oraz do zapewnienia organom regulacyjnym i organom sądowym sposobów komunikowania się między sobą w bezpieczny, interoperacyjny sposób;

85. wzywa Komisję do oceny najodpowiedniejszego modelu nadzoru i egzekwowania przepisów dotyczących aktu prawnego o usługach cyfrowych oraz do rozważenia utworzenia systemu hybrydowego, opartego na koordynacji i współpracy organów krajowych i unijnych, w celu skutecznego nadzoru nad egzekwowaniem przepisów i wdrażania aktu prawnego o usługach cyfrowych; uważa, że taki system nadzoru powinien być odpowiedzialny za nadzór, zgodność, monitorowanie i stosowanie aktu prawnego o usługach cyfrowych oraz posiadać dodatkowe uprawnienia do podejmowania inicjatyw transgranicznych i prowadzenia dochodzeń, a także zostać wyposażony w uprawnienia wykonawcze i kontrolne;

86. jest zdania, że w ramach koordynacji UE we współpracy z siecią organów krajowych należy nadać priorytet rozwiązaniu złożonych kwestii transgranicznych;

87. przypomina o znaczeniu ułatwiania wymiany danych nieosobowych i promowania dialogu zainteresowanych stron; i zachęca do utworzenia i utrzymywania europejskiego repozytorium badawczego, aby usprawnić wymianę tych danych z instytucjami publicznymi, badaczami, organizacjami pozarządowymi i uniwersytetami na potrzeby badań; wzywa Komisję do stworzenia takiego narzędzia na podstawie istniejących najlepszych praktyk i inicjatyw, takich jak Obserwatorium Gospodarki Platform Internetowych lub Unijne Obserwatorium ds. Łańcucha Bloków;

88. uważa, że Komisja, za pośrednictwem Wspólnego Centrum Badawczego, powinna być uprawniona do udzielania państwom członkowskim, na ich wniosek, fachowej pomocy w zakresie analizy kwestii technologicznych, administracyjnych lub innych kwestii związanych z egzekwowaniem przepisów dotyczących jednolitego rynku cyfrowego; wzywa krajowe organy regulacyjne i Komisję do udzielania dalszych porad i pomocy unijnym MŚP w zakresie przysługujących im praw;

89. zwraca się do Komisji o wzmocnienie i unowocześnienie istniejących unijnych ram prawnych dotyczących pozasądowego rozstrzygnięcia sporów określonych w dyrektywie o handlu elektronicznym, z uwzględnieniem zmian przewidzianych w dyrektywie 2013/11/UE⁽²¹⁾, a także postępowań sądowych, aby umożliwić skuteczne egzekwowanie przepisów i dochodzenie roszczeń przez konsumentów; podkreśla potrzebę wspierania konsumentów w korzystaniu z systemu sądownictwa; uważa, że wszelkie rewizje nie powinny osłabiać ochrony prawnej małych przedsiębiorstw i przedsiębiorców, którą zapewniają krajowe systemy prawne;

Kwestie końcowe

90. uznaje, że wszelkie skutki finansowe wymaganego wniosku powinny zostać pokryte z odpowiednich środków budżetowych;

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (dyrektywa w sprawie ADR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63).

Wtorek, 20 października 2020 r.

o

o o

91. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz szczegółowych zaleceń zawartych w załączniku Komisji i Radzie oraz parlamentom i rządów państw członkowskich.

Wtorek, 20 października 2020 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI:**ZALECENIA DOTYCZĄCE TREŚCI PROPONOWANEGO WNIOSKU****I. ZASADY OGÓLNE**

Pakiet aktu prawnego o usługach cyfrowych powinien przyczynić się do wzmocnienia rynku wewnętrznego przez zapewnienie swobodnego przepływu usług cyfrowych i wolności prowadzenia działalności gospodarczej przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów, poprawy w wymiarze praw, zaufania i bezpieczeństwa użytkowników w internecie.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien zagwarantować równe traktowanie działalności gospodarczej prowadzonej w internecie i poza nim oraz ich równe szanse, co w pełni odzwierciedla zasadę, zgodnie z którą „to, co jest nielegalne poza internetem, jest również nielegalne w internecie”, z uwzględnieniem szczególnego charakteru środowiska internetowego.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien zapewnić konsumentom i podmiotom gospodarczym, w szczególności mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, pewność prawa i przejrzystość. Akt prawny o usługach cyfrowych powinien przyczyniać się do wspierania innowacji i usuwania nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych barier i ograniczeń w świadczeniu usług cyfrowych.

Przepisy aktu prawnego o usługach cyfrowych powinny pozostawać bez uszczerbku dla szerokich ram podstawowych praw i wolności użytkowników i konsumentów, takich jak ochrona życia prywatnego i danych osobowych, niedyskryminacja, godność, wolność wypowiedzi i prawo do skutecznego środka prawnego.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien opierać się na przepisach mających obecnie zastosowanie do platform internetowych, mianowicie na dyrektywie o handlu elektronicznym i rozporządzeniu regulującym stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien przewidywać:

- kompleksowy przegląd dyrektywy o handlu elektronicznym, na podstawie art. 53 ust. 1, art. 62 i 114 TFUE, obejmujący:
 - zmienione ramy z jasnymi obowiązkami w odniesieniu do przejrzystości i informacji;
 - jasne i szczegółowe procedury i środki związane ze skutecznym zwalczaniem i usuwaniem nielegalnych treści w internecie, w tym zharmonizowany, prawnie wiążący europejski mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści;
 - skuteczny nadzór, współpracę oraz proporcjonalne, skuteczne i odstraszające sankcje;
- instrument prawny dotyczący rynku wewnętrznego oparty na art. 114 TFUE, nakładający obowiązki *ex ante* na duże platformy działające jako strażnicy dostępu w ekosystemie cyfrowym („operatorzy systemowi”), uzupełnione skutecznym instytucjonalnym mechanizmem egzekwowania.

II. ZAKRES STOSOWANIA

W interesie pewności prawa w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy wyjaśnić, które usługi cyfrowe wchodzą w zakres jego stosowania. Akt prawny o usługach cyfrowych powinien być zgodny z horyzontalnym charakterem dyrektywy o handlu elektronicznym i mieć zastosowanie nie tylko do platform internetowych, lecz także do wszystkich dostawców usług społeczeństwa informacyjnego określonych w prawie Unii.

Należy unikać podejścia uniwersalnego. Konieczne może być wprowadzenie różnych środków w odniesieniu do usług cyfrowych oferowanych w ramach stosunków czysto biznesowych, usług, które mają jedynie ograniczony dostęp do osób trzecich lub ogółu społeczeństwa lub nie mają go wcale, oraz usług, które są skierowane bezpośrednio do konsumentów i ogółu społeczeństwa.

Terytorialny zakres stosowania aktu prawnego o usługach cyfrowych powinien zostać rozszerzony, tak aby obejmował również działalność przedsiębiorstw, usługodawców i podmiotów świadczących usługi społeczeństwa informacyjnego mających siedzibę w państwach trzecich, jeśli w ramach swojej działalności oferują usługi lub towary konsumentom lub użytkownikom w Unii i do nich skierowane.

Wtorek, 20 października 2020 r.

Jeżeli po dokonaniu przeglądu Komisja uzna, że w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy wprowadzić zmiany do załącznika do dyrektywy o handlu elektronicznym w odniesieniu do określonych w nim odstępstw, nie należy zmieniać w szczególności odstępstwa od zobowiązań umownych dotyczących umów konsumenckich.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien zapewnić, aby Unia i państwa członkowskie utrzymywały wysoki poziom ochrony konsumentów oraz aby państwa członkowskie mogły realizować uzasadnione cele leżące w interesie publicznym, jeżeli jest to konieczne, proporcjonalne i zgodne z prawem Unii.

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy spójnie określić, jak jego przepisy mają się do innych instrumentów prawnych służących ułatwieniu swobodnego przepływu usług, w celu doprecyzowania systemu prawnego mającego zastosowanie do usług profesjonalnych i nieprofesjonalnych we wszystkich sektorach, w tym działalności związanej z usługami transportowymi i wynajmem krótkoterminowym, w przypadku których potrzebne jest wyjaśnienie.

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy również spójnie wyjaśnić, jak jego przepisy mają się do niedawno przyjętych przepisów dotyczących między innymi blokowania geograficznego, bezpieczeństwa produktów, nadzoru rynku, stosunków między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami, ochrony konsumentów, sprzedaży towarów i dostarczania treści cyfrowych i usług cyfrowych⁽¹⁾ oraz innych zapowiadanych inicjatyw, takich jak ramy regulacyjne dotyczące AI.

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien mieć zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów określonych w innych instrumentach, takich jak RODO, dyrektywa (UE) 2019/790 („dyrektywa w sprawie praw autorskich”) oraz dyrektywa 2010/13/UE („dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych”).

III. DEFINICJE

W definicjach, które mają być zawarte w akcie prawnym o usługach cyfrowych, należy:

- wyjaśnić zakres, w jakim nowe usługi cyfrowe, takie jak sieci mediów społecznościowych, usługi gospodarki współpracy, wyszukiwarki internetowe, hotspoty Wi-Fi, reklama internetowa, usługi w chmurze, web hosting, usługi przesyłania wiadomości, sklepy z aplikacjami, porównywarki, usługi oparte na AI, sieci dostarczania treści oraz usługi dotyczące nazw domen, wchodzą w zakres jego stosowania;
- wyjaśnić z jednej strony charakter pośredników usług hostingu treści (tekstu, obrazów, treści wideo lub audio), a z drugiej – komercyjnych internetowych platform handlowych (sprzedających towary, w tym towary z elementami cyfrowymi lub usługi);
- dokonać rozróżnienia pomiędzy działalnością gospodarczą i treściami o charakterze handlowym lub transakcjami za opłatą, zdefiniowanymi przez Trybunał, które obejmują również praktyki reklamowe i marketingowe, z jednej strony, a z drugiej strony – działalnością pozagospodarczą i treściami o charakterze niehandlowym;
- doprecyzować, co wchodzi w zakres definicji „nielegalnych treści”, wyjaśniając, że w zakres definicji nielegalnych treści wchodzi również naruszenie przepisów Unii dotyczących ochrony konsumentów, bezpieczeństwa produktów, oferowanie lub sprzedaż produktów spożywczych, wyrobów tytoniowych, kosmetyków lub leków sfałszowanych, produktów pochodzących z dzikiej fauny lub flory;
- zdefiniować pojęcie „operatora systemowego” przez określenie zestawu jasnych wskaźników, które umożliwią organom regulacyjnym zidentyfikowanie platform o znaczącej pozycji rynkowej działających jako „strażnicy dostępu”, a tym samym odgrywających rolę systemową w gospodarce cyfrowej; wskaźniki te mogłyby obejmować takie czynniki jak to, czy przedsiębiorstwo prowadzi działalność w znacznym stopniu na rynkach wielostronnych lub ma zdolność uzależniania użytkowników i konsumentów od jednego dostawcy, zakres jego sieci (liczbę użytkowników) oraz występowanie efektów sieciowych; bariery wejścia, jego kondycję finansową, możliwość dostępu do danych, gromadzenie i łączenie danych z różnych źródeł; integrację pionową i rolę przedsiębiorstwa jako nieuniknionego partnera oraz znaczenie jego działalności dla dostępu osób trzecich do dostaw i rynków itp.;
- dążyć do skodyfikowania decyzji Trybunału tam, gdzie jest to konieczne, i przy należyтым uwzględnieniu wielu różnych aktów prawnych, w których wykorzystano te definicje.

⁽¹⁾ Przepisy przewidziane w dyrektywie (UE) 2019/770 i dyrektywie (UE) 2019/771.

Wtorek, 20 października 2020 r.

IV. OBOWIĄZKI W ZAKRESIE PRZEJRZYSTOŚCI I INFORMACJI

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy wprowadzić jasne i proporcjonalne obowiązki w zakresie przejrzystości i informacji; obowiązki te nie powinny tworzyć żadnych odstępstw ani nowych zwolnień od obecnego systemu odpowiedzialności określonego w art. 12, 13 i 14 dyrektywy o handlu elektronicznym i powinny obejmować aspekty opisane poniżej:

1. Ogólne wymagania dotyczące informacji

Zmienione przepisy dyrektywy o handlu elektronicznym powinny rozszerzyć ogólne wymagania dotyczące informacji o następujących obowiązkach:

- należy wzmocnić wymagania dotyczące informacji określone w art. 5, 6 i 10 dyrektywy o handlu elektronicznym;
- w odniesieniu do użytkowników biznesowych należy wprowadzić zasadę „znaj swojego klienta biznesowego” ograniczoną do bezpośrednich stosunków handlowych dostawcy usług hostingowych; dostawcy usług hostingowych powinni porównać dane identyfikacyjne dostarczone przez ich użytkowników biznesowych z bazami danych unijnego VAT-u i bazami danych zawierających numery rejestracyjne i identyfikacyjne przedsiębiorców („EORI”), gdzie zapisane są numery VAT lub EORI; w przypadku gdy przedsiębiorstwo jest zwolnione z podatku VAT lub rejestracji EORI, należy przedstawić dowód identyfikacji; gdy użytkownik biznesowy działa jako agent innych przedsiębiorstw, powinien się jako taki zadeklarować; dostawcy usług hostingowych powinni zwracać się do swoich użytkowników biznesowych o dopilnowanie, aby wszystkie dostarczone informacje były dokładne i aktualne, z zastrzeżeniem wszelkich zmian, a ponadto dostawcy usług hostingowych nie powinni mieć możliwości świadczenia usług użytkownikom biznesowym, jeżeli informacje te są niekompletne lub jeżeli dostawca usług hostingowych został poinformowany przez właściwe organy, że tożsamość użytkownika biznesowego jest nieprawdziwa, wprowadzająca w błąd lub w inny sposób nieważna;
- środek wykluczenia z usług, o którym mowa powyżej, powinien mieć zastosowanie wyłącznie do umownych relacji biznesowych i powinien pozostawać bez uszczerbku dla praw osób, których dane dotyczą, wynikających z RODO; środek ten powinien pozostawać bez uszczerbku dla ochrony anonimowości w internecie użytkowników innych niż użytkownicy biznesowi; w ramach nowych ogólnych wymagań dotyczących informacji należy rozszerzyć przepisy art. 5, 6 i 10 dyrektywy o handlu elektronicznym, aby dostosować te środki do wymagań dotyczących informacji ustanowionych w niedawno przyjętym prawodawstwie, w szczególności w dyrektywie 93/13/EWG⁽²⁾ („dyrektywa w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich”), dyrektywie 2011/83/UE⁽³⁾ („dyrektywa w sprawie praw konsumentów”) oraz rozporządzeniu regulującym stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami;
- należy przeprowadzić dalszą aktualizację przepisów art. 5 dyrektywy o handlu elektronicznym, nakładając na dostawców usług cyfrowych obowiązek zapewnienia konsumentom bezpośrednich i skutecznych środków komunikacji, takich jak elektroniczne formularze kontaktowe, chatboty, komunikacja natychmiastowa lub telefoniczne wywołania zwrotne, pod warunkiem że informacje dotyczące tych środków komunikacji są dostępne dla konsumentów w jasny i zrozumiały sposób.

2. Uczciwe postanowienia umowne i ogólne warunki

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy ustanowić minimalne normy dla dostawców usług w celu przyjęcia uczciwych, przystępnych, niedyskryminujących i przejrzystych postanowień umownych i ogólnych warunków zgodnych przynajmniej z następującymi wymaganiami:

- należy sformułować jasne i jednoznaczne postanowienia umowne i ogólne warunki w prostym i zrozumiałym języku;

(²) Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, ostatnio zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2161 z dnia 27 listopada 2019 r. zmieniającą dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, 2005/29/WE oraz 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących ochrony konsumenta (Dz.U. L 328 z 18.12.2019, s. 7).

(³) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

Wtorek, 20 października 2020 r.

- w postanowieniach umownych i ogólnych warunkach należy wyraźnie wskazać, co zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym należy rozumieć jako nielegalne treści lub zachowania oraz wyjaśnić konsekwencje prawne, jakie ponoszą użytkownicy za świadome przechowywanie lub zamieszczanie nielegalnych treści;
- należy powiadamiać użytkowników o każdej istotnej zmianie w postanowieniach umownych i ogólnych warunkach, która może mieć wpływ na prawa użytkowników, oraz przedstawić wyjaśnienia w tym zakresie;
- należy zapewnić, aby uprzednio sformułowane standardowe klauzule w postanowieniach umownych i ogólnych warunkach, które nie zostały wcześniej indywidualnie wynegocjowane, w tym w umowach licencyjnych dla użytkowników końcowych, rozpoczynały się od podsumowania opartego na zharmonizowanym wzorze, który zostanie określony przez Komisję;
- należy zapewnić, aby proces anulowania rezerwacji był równie bezproblemowy, jak proces rejestracji (bez stosowania interfejsów typu „dark pattern” czy wywierania innego wpływu na decyzję konsumenta);
- w przypadku stosowania systemów zautomatyzowanych w postanowieniach umownych i warunkach ogólnych należy w sposób jasny i jednoznaczny określić dane wejściowe i docelowe dane wyjściowe zautomatyzowanych systemów oraz główne parametry decydujące o rankingu, a także powody względnego znaczenia tych głównych parametrów w porównaniu z innymi parametrami, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności z rozporządzeniem regulującym stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami;
- należy zapewnić, aby wymagania dotyczące postanowień umownych i ogólnych warunków były zgodne z wymaganiami dotyczącymi informacji określonymi w prawie Unii oraz je uzupełniały, w tym z wymaganiami określonymi w dyrektywie w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, dyrektywie o nieuczciwych praktykach handlowych, dyrektywie w sprawie praw konsumentów zmienionej dyrektywą (UE) 2019/2161 oraz w RODO.

3. Wymagania w zakresie przejrzystości informacji handlowych

- Zmienione przepisy dyrektywy o handlu elektronicznym powinny wzmacniać obecne wymagania w zakresie przejrzystości informacji handlowych przez ustanowienie zasad uwzględnienia przejrzystości w fazie projektowania i przejrzystości domyślnej.
- Bazując na art. 6 i 7 dyrektywy o handlu elektronicznym, w proponowanych środkach należy ustanowić nowe ramy stosunków między platformami a konsumentami w zakresie przejrzystości w odniesieniu do reklamy w internecie, kierowania cyfrowego, mikrotargetowania, systemów rekomendacji reklam i preferencyjnego traktowania; w środkach tych należy:
 - uwzględnić obowiązek ujawniania jasno określonych rodzajów informacji o reklamie internetowej w celu umożliwienia skutecznego prowadzenia audytu i kontroli, np. informacji o tożsamości reklamodawcy oraz o bezpośrednich i pośrednich płatnościach lub wszelkich innych wynagrodzeniach otrzymywanych przez dostawców usług; powinno to również umożliwić konsumentom i organom publicznym zidentyfikowanie, kogo należy pociągnąć do odpowiedzialności w przypadku na przykład reklamy fałszywej lub wprowadzającej w błąd; środki powinny także przyczyniać się do zapewnienia, aby nielegalne działania nie mogły być finansowane za pośrednictwem usług reklamowych;
 - dokonać wyraźnego rozróżnienia pomiędzy komercyjną a polityczną reklamą internetową oraz zapewnić przejrzystość kryteriów profilowania grup docelowych i optymalizacji kampanii reklamowych; umożliwić konsumentom w ramach opcji domyślnej uniknięcie śledzenia lub mikrotargetowania oraz wyrażenie zgody na wykorzystanie danych dotyczących zachowania do celów reklamowych, a także zgody na marketing polityczny i reklamy polityczne;
 - zapewnić konsumentom dostęp do ich dynamicznych profili marketingowych, tak aby mieli wiedzę o tym, czy i w jakim celu ich aktywność jest śledzona oraz czy informacje, które otrzymują, służą celom reklamowym, a także zagwarantować konsumentom prawo do odwoływania się od decyzji, które naruszają ich prawa;
 - zapewnić, aby płatne reklamy lub płatne umieszczanie w rankingu wyników wyszukiwania były określone w sposób jasny, zwięzły i zrozumiały zgodnie z dyrektywą 2005/29/WE zmienioną dyrektywą (UE) 2019/2161;

Wtorek, 20 października 2020 r.

- zapewnić zgodność z zasadą niedyskryminacji i z minimalnymi wymogami dywersyfikacji oraz określić praktyki stanowiące agresywną reklamę, zachęcając jednocześnie do stosowania przyjaznych dla konsumenta technologii opartych na AI;
- wprowadzić kryteria rozliczalności i uczciwości w odniesieniu do algorytmów stosowanych do reklamy targetowanej i optymalizacji reklamy oraz umożliwić przeprowadzanie przez właściwe organy zewnętrznych kontroli regulacyjnych oraz weryfikacji wyborów dotyczących projektowania algorytmicznego, które obejmują informacje o poszczególnych osobach, bez ryzyka naruszenia prywatności użytkowników i tajemnic handlowych;
- zapewnić dostęp do danych na temat dostarczania reklam oraz informacji o stopniu, w jakim reklamodawcy docierają do odbiorców, jeśli chodzi o miejsce i czas zamieszczania reklam, a także o skuteczność reklam płatnych w porównaniu z reklamami bezpłatnymi.

4. Sztuczna inteligencja i uczenie się maszyn

Zmienione przepisy powinny być zgodne z wymienionymi poniżej zasadami dotyczącymi świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego opartych na AI lub korzystających z narzędzi zautomatyzowanego podejmowania decyzji lub narzędzi do uczenia się maszyn, poprzez:

- zapewnienie konsumentom prawa do otrzymywania informacji, jeżeli usługa jest oparta na AI, wykorzystuje narzędzia zautomatyzowanego podejmowania decyzji, narzędzia do uczenia się maszyn lub narzędzia do zautomatyzowanego rozpoznawania treści, oprócz prawa do niepodjęcia decyzji opartej wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu oraz możliwości odmowy, ograniczenia lub personalizacji korzystania z wszelkich funkcji personalizacji opartych na AI, szczególnie w związku z rankingiem usług;
- ustanowienie kompleksowych zasad dotyczących niedyskryminacji i przejrzystości algorytmów i zbiorów danych;
- zapewnienie wyjaśnialności algorytmów właściwym organom, które mogą sprawdzić, w przypadku uzasadnionych podejrzeń, istnienie skrzywienia algorytmicznego;
- zapewnienie indywidualnego nadzoru nad poszczególnymi przypadkami i okresowej oceny ryzyka algorytmów przeprowadzanej przez właściwe organy, jak również kontroli człowieka nad procesem decyzyjnym, w celu zagwarantowania wyższego poziomu ochrony konsumentów; wymogi takie powinny być zgodne z mechanizmami kontroli przez człowieka i obowiązkami w zakresie oceny ryzyka w odniesieniu do automatyzacji usług określonymi w obowiązujących przepisach, takich jak dyrektywa (UE) 2018/958⁽⁴⁾ („dyrektywa w sprawie analizy proporcjonalności”), i nie powinny stanowić nieuzasadnionego lub nieproporcjonalnego ograniczenia swobodnego przepływu usług;
- ustanowienie jasnych mechanizmów rozliczalności, odpowiedzialności i dochodzenia roszczeń na potrzeby zaradzania ewentualnym szkodom wynikającym z korzystania z aplikacji AI, narzędzi zautomatyzowanego podejmowania decyzji i narzędzi uczenia się maszyn;
- ustanowienie zasad bezpieczeństwa, uwzględnienia ochrony w fazie projektowania i ochrony domyślnej oraz określenie skutecznych i efektywnych praw i procedur dla podmiotów opracowujących AI w przypadkach, w których algorytmy generują podejmowanie decyzji wrażliwych dotyczących poszczególnych osób, a także właściwe uwzględnienie i wykorzystanie wpływu nadchodzących zmian technologicznych;
- zapewnienie zgodności z wymogami dotyczącymi poufności, prywatności użytkowników i tajemnic handlowych;
- zapewnienie, aby w przypadku gdy technologie oparte na AI wprowadzone w miejscu pracy mają bezpośredni wpływ na warunki zatrudnienia pracowników korzystających z usług cyfrowych, konieczne było kompleksowe informowanie pracowników.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (Dz.U. L 173 z 9.7.2018, s. 25).

Wtorek, 20 października 2020 r.

5. Kary

Przestrzeżenie tych przepisów należy wzmocnić skutecznymi, proporcjonalnymi i odstrasżającymi karami, w tym nakładaniem proporcjonalnych grzywien.

V. ŚRODKI ZWIĄZANE ZE ZWALCZANIEM NIELEGALNYCH TREŚCI W INTERNECIE

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien zapewniać jasność i wytyczne dotyczące sposobu zwalczania przez pośredników internetowych nielegalnych treści w internecie. W zmienionych przepisach dyrektywy o handlu elektronicznym należy:

- wyjaśnić, że jakiegokolwiek usunięcie nielegalnych treści lub uniemożliwienie dostępu do nich nie powinno naruszać praw podstawowych i prawnie uzasadnionych interesów użytkowników i konsumentów oraz że legalne treści powinny pozostać w internecie;
- ulepszyć ramy prawne, uwzględniając centralną rolę pośredników internetowych i internetu w ułatwianiu prowadzenia debaty publicznej i swobodnego rozpowszechniania faktów, opinii i pomysłów;
- zachować podstawową zasadę prawną, zgodnie z którą pośrednicy internetowi nie powinni ponosić bezpośredniej odpowiedzialności za działania swoich użytkowników oraz mogą kontynuować moderowanie treści na sprawiedliwych, dostępnych, niedyskryminujących i przejrzystych zasadach i warunkach świadczenia usług;
- wyjaśnić, że decyzja podjęta przez pośredników internetowych odnośnie do tego, czy treści zamieszczone przez użytkowników są legalne, powinna mieć charakter tymczasowy i pośrednicy internetowi nie powinni ponosić za nią odpowiedzialności, ponieważ tylko sądy powszechne powinny ostatecznie zdecydować, co jest nielegalną treścią;
- zapewnić, aby zdolność państw członkowskich do decydowania, które treści są niezgodne z prawem krajowym, nie została naruszona;
- zapewnić proporcjonalność, skuteczność i adekwatność środków, do których przyjęcia wzywa się pośredników internetowych, w celu skutecznego zwalczania nielegalnych treści w internecie;
- dostosować surowość środków, które dostawcy usług muszą przedsięwziąć, do powagi naruszenia;
- zapewnić, aby zablokowanie dostępu do nielegalnych treści i ich usunięcie nie wymagało zablokowania dostępu do całej platformy i usług, których pozostałe treści są legalne;
- wprowadzić nową przejrzystość i niezależny nadzór w odniesieniu do procedur moderowania treści i narzędzi związanych z usuwaniem nielegalnych treści w internecie; takim systemom i procedurom powinny towarzyszyć solidne zabezpieczenia w zakresie przejrzystości i rozliczalności, oraz powinny one być dostępne do celów kontroli i badań przeprowadzanych przez właściwe organy.

1. Mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy ustanowić zharmonizowany i możliwy do wyegzekwowania na drodze prawnej mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści oparty na zbiorze jasnych procesów i dokładnych ram czasowych w odniesieniu do każdego etapu procedury zgłaszania i usuwania nielegalnych treści. Ten mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści powinien:

- mieć zastosowanie do nielegalnych treści lub zachowań w internecie;
- zawierać rozróżnienie poszczególnych rodzajów dostawców, sektorów lub nielegalnych treści i wagę naruszenia;
- zawierać łatwo dostępne, niezawodne i przyjazne dla użytkownika procedury dostosowane do rodzaju treści;
- umożliwiać użytkownikom łatwe zgłaszanie pośrednikom internetowym drogą elektroniczną potencjalnie nielegalnych treści lub zachowań w internecie;
- zawierać zrozumiałe wyjaśnienia istniejących pojęć i procesów takich jak „niezwłoczne podjęcie działań”, „faktyczna wiedza i świadomość”, „ukierunkowane działania”, „formaty zawiadomień” oraz „zasadność zawiadomień”;
- gwarantować, że zawiadomienia nie spowodują automatycznego powstania odpowiedzialności prawnej ani nie będą stanowiły podstawy do nałożenia wymogu usunięcia określonych treści lub wymogu oceny legalności;

Wtorek, 20 października 2020 r.

- zawierać wymóg, aby zawiadomienia były wystarczająco precyzyjne i odpowiednio uzasadnione, aby dostawcy usług, którzy je otrzymują, mogli z należytą starannością podjąć świadomą decyzję w odniesieniu do skutków, jakie będzie miało zawiadomienie, oraz określać wymogi konieczne do zapewnienia, aby zawiadomienia zawierały wszystkie informacje niezbędne do szybkiego usuwania nielegalnych treści;
- zawiadomienia powinny zawierać lokalizację (adres URL i znacznik czasu, w stosownych przypadkach) danej treści, co do której istnieje domniemanie niezgodności z prawem, wskazanie godziny i daty popełnienia domniemanego nadużycia, podaną przyczynę wniosku, w tym wyjaśnienie przyczyn, dla których podmiot zawiadamiający uważa dane treści za nielegalne, a także w stosownych przypadkach, w zależności od rodzaju treści, dodatkowe dowody na poparcie wniosku oraz deklarację dobrej wiary, że podane informacje są dokładne;
- podmioty zawiadamiające powinny mieć możliwość podania w zawiadomieniu swoich danych kontaktowych, lecz nie należy tego od nich wymagać; w przypadku podjęcia takiej decyzji należy zapewnić ich anonimowość wobec dostawcy treści; jeśli nie podano danych kontaktowych, można użyć adresu IP lub innego odpowiednika; anonimowe zawiadomienia nie powinny być dozwolone, gdy dotyczą naruszenia dóbr osobistych lub praw własności intelektualnej;
- ustanawiać zabezpieczenia mające na celu zapobieganie nadużyciom ze strony użytkowników, którzy systematycznie i wielokrotnie oraz w złej wierze wysyłają nieuzasadnione i niewłaściwe zawiadomienia;
- nakładać na pośredników internetowych obowiązek weryfikacji zgłaszanych treści oraz terminowego przekazywania podmiotowi zawiadamiającemu i podmiotowi zamieszczającemu treści odpowiedzi wraz z uzasadnioną decyzją; taki wymóg udzielenia odpowiedzi powinien obejmować informacje na temat uzasadnienia decyzji, sposobu jej podjęcia, tego, czy została ona podjęta przez człowieka, czy przez narzędzie służące do zautomatyzowanego podejmowania decyzji, oraz możliwości odwołania się od decyzji przez każdą ze stron do pośrednika, sądu lub innego podmiotu;
- zapewniać informacje i środki odwoławcze od decyzji w postaci zgłoszenia sprzeciwu, w tym w przypadku gdy treści usunięto przy użyciu rozwiązań zautomatyzowanych, chyba że takie zgłoszenie sprzeciwu kolidowałoby z dochodzeniem prowadzonym przez organy ścigania;
- zapewnić, aby nakazy sądowe wydane w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie pochodzenia pośrednika internetowego nie były rozpatrywane w ramach mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści.

Mechanizm zgłaszania i usuwania nielegalnych treści przewidziany w akcie prawnym o usługach cyfrowych powinien być wiążący jedynie w odniesieniu do nielegalnych treści. Nie powinno to jednak uniemożliwiać pośrednikom internetowym przyjęcia podobnego mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści w odniesieniu do innych treści.

2. Pozasądowe rozstrzygnięcie sporów związane z mechanizmami zgłaszania i usuwania nielegalnych treści

- Decyzja pośrednika internetowego o podjęciu lub niepodjęciu działań w związku z treściami oznaczonymi jako nielegalne powinna zawierać jasne uzasadnienie działań podjętych w odniesieniu do tych konkretnych treści. Podmiot zawiadamiający powinien otrzymać potwierdzenie odbioru oraz wiadomość na temat działań następczych w odniesieniu do zawiadomienia.
- Dostawców treści oznaczonych jako nielegalne należy niezwłocznie informować o zawiadomieniu i, w stosownych przypadkach, o powodach usunięcia, zawieszenia lub zablokowania dostępu do treści; wszystkie strony powinny być należycie poinformowane o wszystkich istniejących dostępnych opcjach prawnych i mechanizmach odwołania się od tej decyzji.
- Wszystkie zainteresowane strony powinny mieć prawo do zakwestionowania decyzji za pomocą zgłoszenia sprzeciwu, co powinno podlegać jasnym wymogom i wymagać uzasadnienia; zainteresowane strony powinny mieć również możliwość odwołania się do pozasądowych mechanizmów rozstrzygnięcia sporów.
- Prawo do otrzymania zawiadomienia i prawo do zgłoszenia sprzeciwu przez użytkownika przed podjęciem decyzji o usunięciu treści może być ograniczone lub uchylone tylko w przypadku, gdy:
 - a) występuje krajowy wymóg prawny, aby pośrednicy internetowi całkowicie zakończyli świadczenie usług pośrednictwa internetowego na rzecz danego użytkownika w sposób, który nie pozwala mu na stosowanie mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści lub
 - b) zawiadomienie lub zgłoszenie sprzeciwu utrudniłoby toczące się postępowanie przygotowawcze, które wymaga zachowania w tajemnicy decyzji o zawieszeniu lub usunięciu dostępu do treści.

Wtorek, 20 października 2020 r.

- Należy zmienić przepisy art. 17 dyrektywy o handlu elektronicznym w celu zapewnienia, aby niezależne mechanizmy pozasądowego rozstrzygnięcia sporów zostały wprowadzone i były dostępne dla użytkowników w przypadku sporów dotyczących uniemożliwienia dostępu do utworów lub innych treści przez nich zamieszczonych lub usunięcia takich utworów lub treści.
- Mechanizm pozasądowego rozstrzygnięcia sporów powinien spełniać określone standardy, w szczególności w zakresie sprawiedliwości proceduralnej, niezależności, bezstronności, przejrzystości i efektywności; takie mechanizmy muszą umożliwiać bezstronne rozwiązywanie sporów i nie mogą pozbawiać użytkownika ochrony prawnej zapewnianej przez prawo krajowe, z zastrzeżeniem praw użytkowników do korzystania ze skutecznych środków prawnych.
- Jeżeli w wyniku odwołania i zgłoszenia sprzeciwu okaże się, że zgłoszone działania lub informacje nie są nielegalne, pośrednik internetowy powinien bez zbędnej zwłoki przywrócić usunięte lub zawieszono treści lub umożliwić ponowne wysłanie ich przez użytkownika.
- Przy przekazywaniu, zakwestionowaniu lub otrzymaniu zawiadomienia wszystkie zainteresowane strony powinny być informowane zarówno o możliwości skorzystania z alternatywnego mechanizmu rozstrzygnięcia sporów, jak i o prawie do odwołania się do właściwego sądu krajowego.
- Mechanizmy pozasądowego rozstrzygnięcia sporów nie powinny w żaden sposób wpływać na prawa zainteresowanych stron do wszczęcia postępowania sądowego.

3. Przejrzystość mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści

Mechanizmy zgłaszania i usuwania nielegalnych treści powinny być przejrzyste i ogólnodostępne; w tym celu pośrednicy internetowi powinni być zobowiązani do publikowania sprawozdań rocznych, które powinny zostać znormalizowane i zawierać informacje dotyczące:

- liczby wszystkich zawiadomień otrzymanych w ramach mechanizmu zgłaszania i usuwania nielegalnych treści oraz rodzajów treści, których te zawiadomienia dotyczą;
- średniego czasu odpowiedzi w zależności od rodzaju treści;
- liczby błędnych usunięć;
- rodzaju podmiotów, które przekazały zawiadomienia (osoby prywatne, organizacje, korporacje, zaufane podmioty sygnalizujące itp.), oraz łącznej liczby ich zawiadomień;
- informacji o charakterze nielegalności treści lub rodzaju naruszenia, z powodu którego treści te zostały usunięte;
- liczby odwołań otrzymanych przez pośredników internetowych oraz sposobu, w jaki zostały one rozpatrzone;
- opisu modelu moderacji treści stosowanego przez pośrednika usług hostingowych, a także wszelkich zautomatyzowanych narzędzi, w tym istotnych informacji o zastosowanej logice;
- środków stosowanych w odniesieniu do podmiotów wielokrotnie dopuszczających się wykroczeń, aby zapewnić skuteczność tych środków w zwalczaniu takich systemowych nadużyć.

Obowiązek publikacji i wymagana szczegółowość tego sprawozdania powinny obejmować wielkość lub skalę działalności pośredników internetowych oraz to, czy dysponują oni jedynie ograniczonymi zasobami i ograniczoną wiedzą fachową. Mikroprzedsiębiorstwa i przedsiębiorstwa typu start-up powinny być zobowiązane do aktualizacji tego sprawozdania tylko w przypadku, gdy w ciągu roku nastąpiła znaczna zmiana.

Pośrednicy internetowi powinni także publikować informacje o stosowanych przez nich procedurach i ramach czasowych interwencji zainteresowanych stron, w tym o terminie, w jakim podmiot zamieszczający treści może zgłosić sprzeciw, terminie, w jakim pośrednik informuje obie strony o wyniku procedury, oraz terminie stosowania poszczególnych form odwołań od wszelkich decyzji.

4. Zasady „bezpiecznej przystani” określone w art. 12, 13 i 14 dyrektywy o handlu elektronicznym

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien chronić i utrzymać obecne ograniczone zwolnienia od odpowiedzialności w odniesieniu do dostawców usług społeczeństwa informacyjnego (pośredników internetowych), przewidziane w art. 12, 13 i 14 dyrektywy o handlu elektronicznym.

Wtorek, 20 października 2020 r.

5. Aktywni i pasywni dostawcy usług hostingowych

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy utrzymać odstępstwa od dyrektywy o handlu elektronicznym dla pośredników odgrywających neutralną i pasywną rolę oraz rozwiązać problem braku pewności prawa w odniesieniu do pojęcia „aktywnej roli” poprzez skodyfikowanie orzecznictwa Trybunału w tej sprawie. Należy w nim także wyjaśnić, że dostawcy usług hostingowych odgrywają aktywną rolę, jeśli tworzą treści lub mają do pewnego stopnia wpływ na nielegalność treści, albo jeśli jest to równoznaczne z przyjęciem treści osób trzecich jako własnych, według oceny przeciętnego użytkownika lub konsumenta.

Akt ten powinien zapewniać, aby dobrowolne środki podejmowane przez pośredników internetowych w celu zwalczania nielegalnych treści nie prowadziły do uznania tychże pośredników za podmioty odgrywające aktywną rolę, wyłącznie na podstawie tych środków. Wdrażaniu wszelkich takich środków powinny jednak towarzyszyć odpowiednie zabezpieczenia, a praktyki w zakresie moderacji treści powinny być sprawiedliwe, dostępne, niedyskryminujące i przejrzyste.

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy utrzymać zwolnienia od odpowiedzialności dostawców świadczących usługi zaplecza i usługi w zakresie infrastruktury, którzy nie są stroną stosunków umownych między pośrednikami internetowymi a ich klientami i jedynie wykonują decyzje pośredników internetowych lub ich klientów.

6. Zakaz nakładania ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru – art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy utrzymać zakaz nakładania ogólnego obowiązku w zakresie nadzoru określony w art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym. Pośrednicy internetowi nie powinni podlegać ogólnym obowiązkom w zakresie nadzoru.

VI. INTERNETOWE PLATFORMY HANDLOWE

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy przedstawić nowe konkretne przepisy dotyczące internetowych platform handlowych w odniesieniu do sprzedaży, promowania lub dostarczania konsumentom produktów i usług przez internet.

Te nowe przepisy powinny:

- być spójne ze zmianą dyrektywy w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz uzupełniać ją;
- obejmować wszystkie podmioty, które oferują usługi lub produkty konsumentom w Unii, w tym podmioty mające one siedzibę poza terytorium Unii;
- zawierać rozróżnienie między internetowymi platformami handlowymi a innymi rodzajami dostawców usług, w tym innymi pomocniczymi usługami pośrednictwa w ramach działalności tego samego przedsiębiorstwa; jeżeli jedna z usług świadczonych przez przedsiębiorstwo spełnia kryteria niezbędne do uznania jej za platformę handlową, przepisy powinny mieć w pełni zastosowanie do tej części przedsiębiorstwa niezależnie od jego struktury wewnętrznej;
- zapewniać, aby na internetowych platformach handlowych jasno określano, z którego państwa sprzedawane są produkty lub dostarczane są usługi, niezależnie od tego, czy są one dostarczane lub sprzedawane przez tę platformę handlową, osobę trzecią czy sprzedawcę mającego siedzibę w Unii lub poza jej terytorium;
- zapewniać, aby internetowe platformy handlowe szybko usuwały wszelkie znane wprowadzające w błąd informacje podane przez dostawcę, w tym dorozumiane wprowadzające w błąd gwarancje i oświadczenia złożone przez dostawcę;
- zapewniać, aby internetowe platformy handlowe oferujące profesjonalne usługi wskazywały, kiedy dany zawód jest regulowany w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE, aby umożliwić konsumentom zarówno dokonanie świadomego wyboru, jak i sprawdzenie, w razie konieczności, we właściwym organie, czy dany zawód spełnia wymogi dotyczące konkretnych kwalifikacji zawodowych;
- zapewniać przejrzystość i rozliczalność internetowych platform handlowych oraz współpracować z właściwymi organami państw członkowskich w celu zidentyfikowania poważnych zagrożeń związanych z produktami niebezpiecznymi oraz w celu ostrzegania ich, gdy tylko dowiedzą się o takich produktach na swoich platformach;
- zapewniać, aby internetowe platformy handlowe korzystały z unijnego systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych (RAPEX) i przeprowadzały wyrywkowe kontrole produktów wycofanych z rynku i niebezpiecznych oraz, w miarę możliwości, podejmowały odpowiednie działania w odniesieniu do danych produktów;

Wtorek, 20 października 2020 r.

- zapewniać wprowadzenie obowiązku wycofania produktów z platformy handlowej niezwłocznie i w ciągu maksymalnie dwóch dni roboczych od otrzymania zawiadomienia w przypadku uznania produktów za niebezpieczne lub podrobione przez unijne systemy wczesnego ostrzegania, krajowe organy nadzoru rynku, organy celne lub organy ochrony konsumentów;
- zapewniać obowiązek poinformowania konsumentów przez internetowe platformy handlowe o usunięciu zakupionego przez nich produktu z platformy po otrzymaniu zawiadomienia o jego niezgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa produktów i ochrony konsumentów; ponadto internetowe platformy handlowe powinny informować konsumentów o wszelkich problemach związanych z bezpieczeństwem oraz o wszelkich działaniach koniecznych do zapewnienia skutecznego wycofania produktu;
- zagwarantować, aby internetowe platformy handlowe wprowadziły środki mające na celu zwalczanie oferujących niebezpieczne produkty podmiotów wielokrotnie dopuszczających się wykroczeń, we współpracy z władzami, zgodnie z rozporządzeniem regulującym stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami, oraz aby przyjęły środki mające na celu zapobieganie ponownemu pojawieniu się niebezpiecznych produktów, które zostały już usunięte;
- ewentualnie przewidywać zobowiązanie dostawców, którzy mają siedzibę w państwie trzecim, do założenia oddziału w Unii lub wyznaczenia przedstawiciela prawnego mającego siedzibę w Unii, który może być pociągnięty do odpowiedzialności za sprzedaż europejskim konsumentom produktów, które nie są zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa;
- rozwiązać kwestię odpowiedzialności internetowych platform handlowych za szkody wyrządzone konsumentom oraz za niepodjęcie odpowiednich działań w celu usunięcia nielegalnych produktów po uzyskaniu faktycznej wiedzy o takich nielegalnych produktach;
- zawierać rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności internetowych platform handlowych, w przypadku gdy platformy te mają dominujący wpływ na dostawców i istotne elementy transakcji gospodarczych, takie jak sposoby płatności, ceny, domyślne warunki lub postępowanie mające na celu ułatwienie sprzedaży towarów konsumentowi na rynku unijnym, a do odpowiedzialności nie można pociągnąć żadnego producenta, importera ani dystrybutora mającego siedzibę w Unii;
- zawierać rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności internetowych platform handlowych, w przypadku gdy internetowa platforma handlowa nie poinformowała konsumenta, że faktycznym dostawcą towarów lub usług jest osoba trzecia, co powoduje powstanie odpowiedzialności umownej platformy handlowej wobec konsumenta; należy również rozważyć odpowiedzialność w przypadku, gdy platforma handlowa świadomie przekazuje wprowadzające w błąd informacje;
- zagwarantować, aby internetowe platformy handlowe miały prawo do dochodzenia roszczeń wobec dostawcy lub producenta, który zawinił;
- zawierać rozważenie możliwości rozszerzenia zobowiązania, które podjęli niektórzy sprzedawcy detaliczni z sektora handlu elektronicznego i Komisja, do szybszego wycofywania ze sprzedaży produktów niebezpiecznych lub podrobionych w ramach, odpowiednio, systemu dobrowolnych zobowiązań do zapewnienia bezpieczeństwa produktów noszącego nazwę „Product Safety Pledge” i Protokołu ustaleń w sprawie sprzedaży podrobionych towarów w internecie oraz wskazać, które z tych zobowiązań mogłyby stać się obowiązkowe.

VII. REGULACJA EX ANTE OPERATORÓW SYSTEMOWYCH

W ramach aktu prawnego o usługach cyfrowych należy przedłożyć wniosek dotyczący nowego odrębnego instrumentu mającego na celu zapewnienie, aby rola systemowa konkretnych platform internetowych nie zagrażała rynkowi wewnętrznemu przez nieuczciwe wykluczenie innowacyjnych nowych podmiotów, w tym MŚP, przedsiębiorców i przedsiębiorstw typu start-up, i tym samym nie ograniczała wyboru konsumenta.

W tym celu w akcie prawnym o usługach cyfrowych należy w szczególności:

- ustanowić mechanizm *ex ante* służący zapobieganiu niedoskonałościom rynku powodowanym przez „operatorów systemowych” w świecie cyfrowym (zamiast jedynie ich rekompensowaniu), oparty na rozporządzeniu regulującym stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami; taki mechanizm powinien umożliwiać organom regulacyjnym nakładanie na tych operatorów systemowych środków zaradczych w celu usunięcia niedoskonałości rynku bez stwierdzania naruszenia przepisów dotyczących konkurencji;
- upoważnić organy regulacyjne do nakładania proporcjonalnych i ściśle określonych środków zaradczych na te przedsiębiorstwa, które zostały uznane za „operatorów systemowych”, na podstawie kryteriów określonych w akcie prawnym o usługach cyfrowych i zamkniętego wykazu działań pozytywnych i negatywnych, do których przestrzegania przedsiębiorstwa te są zobowiązane lub w które nie mogą się angażować; w ocenie skutków Komisja powinna zawrzeć dokładną analizę poszczególnych problemów zaobserwowanych dotychczas na rynku, w tym:

Wtorek, 20 października 2020 r.

- braku interoperacyjności i odpowiednich narzędzi, danych, kwalifikacji i zasobów operatorów systemowych, które umożliwiłyby konsumentom zmianę platformy cyfrowej lub ekosystemu internetowego, lub przyłączenie się i interoperacyjność między nimi;
- systematycznego preferencyjnego wyświetlania, pozwalającego operatorom systemowym na lepszą widoczność świadczonych przez nich usług pochodnych;
- wykorzystywania obwiedni danych w celu rozszerzenia pozycji rynkowej z jednego rynku na rynki pokrewne, przyznawania preferencji swoim produktom i usługom oraz angażowania się w praktyki, których celem jest uzależnienie konsumentów od jednego dostawcy;
- powszechnej praktyki polegającej na zakazaniu użytkownikom biznesowym będącym osobami trzecimi kierowania konsumentów na ich własną stronę internetową poprzez nakładanie klauzul umownych;
- braku przejrzystości systemów rekomendacji używanych przez operatorów systemowych, w tym przepisów i kryteriów dotyczących funkcjonowania takich systemów;
- zapewnić operatorom systemowym możliwości wykazania, że dane zachowanie jest uzasadnione;
- wyjaśnić, że niektóre regulacyjne środki zaradcze, takie jak obowiązki przejrzystości sposobu prowadzenia działalności, w szczególności gromadzenia i wykorzystania danych, a także zakaz angażowania się „operatorów systemowych” w jakiegokolwiek praktyki mające na celu utrudnienie konsumentom zmiany dostawcy lub korzystania z usług różnych dostawców, lub inne formy nieuzasadnionej dyskryminacji, które wykluczają inne przedsiębiorstwa lub działają na ich niekorzyść, powinny zostać nałożone na wszystkich „operatorów systemowych”;
- uprawnić organy regulacyjne do przyjmowania środków tymczasowych oraz do nakładania kar na „operatorów systemowych”, którzy nie przestrzegają różnych nałożonych na nich obowiązków regulacyjnych;
- zastrzec uprawnienia Komisji do ostatecznego decydowania, czy dostawca usług społeczeństwa informacyjnego jest „operatorem systemowym” na podstawie warunków określonych w mechanizmie *ex ante*;
- umożliwić użytkownikom „operatorów systemowych” otrzymywanie informacji, dezaktywację i możliwość skutecznej kontroli i decydowania o tym, jakie treści chcą widzieć; użytkownicy powinni także być odpowiednio informowani o wszystkich powodach sugerowania im konkretnych treści;
- zapewnić poszanowanie praw, obowiązków i zasad RODO, w tym minimalizacji danych, ograniczenia celu, uwzględnienia ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych oraz podstaw prawnych przetwarzania;
- zapewnić odpowiedni poziom interoperacyjności wymagający od „operatorów systemowych” dzielenia się odpowiednimi narzędziami, danymi, wiedzą fachową i zasobami w celu ograniczenia ryzyka uzależnienia użytkowników i konsumentów od jednego dostawcy i sztucznego związania użytkowników z jednym operatorem systemowym bez realnej możliwości zmiany platformy cyfrowej lub ekosystemu internetowego ani zachęty do takiej zmiany w ramach tych środków; Komisja powinna zbadać różne technologie oraz otwarte standardy i protokoły, w tym możliwość zastosowania interfejsu technicznego (interfejsu programowania aplikacji), który umożliwia użytkownikom konkurencyjnych platform połączenie z operatorami systemowymi i wymianę informacji z nimi; operatorzy systemowi nie mogą wykorzystywać w celach komercyjnych żadnych danych otrzymanych od stron trzecich podczas działań w zakresie interoperacyjności do celów innych niż umożliwienie tych działań; obowiązki w zakresie interoperacyjności nie powinny ograniczać, utrudniać ani opóźniać zdolności pośredników do usuwania luk;
- zapewnić, aby nowy mechanizm *ex ante* pozostawał bez uszczerbku dla stosowania zasad konkurencji, w tym w zakresie przyznawania sobie preferencji i ogólnej integracji pionowej, oraz zapewnić całkowitą niezależność obu narzędzi politycznych.

Wtorek, 20 października 2020 r.

VIII. NADZÓR, WSPÓŁPRACA I EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

Akt prawny o usługach cyfrowych powinien ulepszyć nadzór i egzekwowanie obowiązujących przepisów i wzmocnić klauzulę dotyczącą rynku wewnętrznego jako podstawę jednolitego rynku cyfrowego przez uzupełnienie jej nowym mechanizmem współpracy mającym na celu poprawę wymiany informacji, współpracy, wzajemnego zaufania i, na żądanie, wzajemnej pomocy między państwami członkowskimi, w szczególności między organami w państwie pochodzenia, w którym dostawca usług ma siedzibę, a organami państwa przyjmującego, w którym dostawca oferuje swoje usługi.

Komisja powinna przeprowadzić gruntowną ocenę skutków, aby ocenić najodpowiedniejszy model nadzoru i egzekwowania przepisów w odniesieniu do aktu prawnego o usługach cyfrowych, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad pomocniczości i proporcjonalności.

W ocenie skutków Komisja powinna przyjrzeć się istniejącym modelom, takim jak sieć współpracy w zakresie ochrony konsumentów, europejska grupa regulatorów audiowizualnych usług medialnych (ERGA), Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) i Europejska Sieć Konkurencji, i rozważyć przyjęcie hybrydowego systemu nadzoru.

Ten hybrydowy system nadzoru, oparty na koordynacji UE we współpracy z siecią organów krajowych, powinien poprawić monitorowanie i stosowanie aktu prawnego o usługach cyfrowych, egzekwowanie przestrzegania przepisów, w tym egzekwowanie grzywien regulacyjnych, innych sankcji lub środków, a także powinien być w stanie przeprowadzać audyty pośredników i platform. Powinien również rozstrzygać, w razie potrzeby, spory transgraniczne między organami krajowymi, rozwiązywać złożone problemy transgraniczne, udzielać porad i wskazówek oraz zatwierdzać ogólnounijne kodeksy i decyzje, a także, wraz z organami krajowymi, mieć możliwość podejmowania inicjatyw i wszczynania dochodzeń w kwestiach transgranicznych. Ostateczny nadzór nad obowiązkami państw członkowskich powinien pozostać w gestii Komisji.

Komisja powinna składać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz, wraz z organami krajowymi, prowadzić publiczną tablicę wyników platform zawierającą istotne informacje na temat zgodności z aktem prawnym o usługach cyfrowych. Komisja powinna ułatwiać i wspierać tworzenie i utrzymywanie europejskiego repozytorium badawczego w celu usprawnienia wymiany danych z instytucjami publicznymi, badaczami, organizacjami pozarządowymi i uniwersytetami na potrzeby badań.

W akcie prawnym o usługach cyfrowych należy również wprowadzić do art. 16 dyrektywy o handlu elektronicznym nowe elementy egzekwowania przepisów w odniesieniu do samoregulacji.
